Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 185 (2697)

23 СЕНТЯБРЬ

ШАНБА

1978 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

Кеча КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев қардош Озарбайжон ССР пойтахти—Боку шаҳрига Ватаннинг олий мукофоти—Ленин орденини топширди. Бу—Боку пролетариатининг революцион ҳаракатдаги, Озарбайжонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлашдаги хизматлари, Улуғ Ватан урушида фашистлар устидан қозонилган ғалабага катта ҳисса қўшганлиги ҳамда хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида эришган муваффақиятларига берилган юксак баҳодир.

БОКУ БАЙРОҒИДА ЮКСАК МУКОФОТ

Озарбайжон пойтахтига Ленин ордени топширилишига бағишланган тантанали йиғилиш

БОКУ. 22 сентябрь. (ТАСС мухбирлари). Бугун В. И. Ленин номли саройда Боку шаҳар партия комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг партия, жамоат ташкилотлари, меҳнат коллективлари ва ҳарбий қисмларнинг вакиллари билан биргаликда Боку шаҳрига Ватаннинг юксак мукофоти топширилишига бағишланган тантанали йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилиш аҳли КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневни ғоят самимий кутиб олади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Г. А. Алиев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. У. Черненко, Озарбайжон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. А. Халилов, Озарбайжон ССР Министрлар Советининг Раиси А. И. Иброҳимов, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР электротехника саноати министри А. К. Антонов, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети халқаро ахборот бўлими мудирининг биринчи ўринбосари В. М. Фалин, КПСС Марказий Комитети ишлар мудирининг ўринбосари М. Е. Могилевец, Озарбайжон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар, Қизил Байроқ орденли Закавказье ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони генерал-полковник О. Ф. Кулишев, Қизил Байроқ орденли Закавказье чегара округи қўшинлари бошлиғи генерал-майор Н. И. Макаров, Боку шаҳар партия комитети бюросининг аъзолари, халқ депутатлари шаҳар Совети ижроия комитетининг аъзолари, ишлаб чиқариш илғорлари, таниқли олимлар, маданият арбоблари тантанали йиғилиш президиумига чиқадилар.

Тантанали йиғилишни Озарбайжон Компартияси Боку шаҳар комитетининг биринчи секретари А. Г. Керимов очди.

Зал гумбазлари остида Совет Иттифоқи давлат гимни билан Озарбайжон ССР-нинг давлат гимни янграйди.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси тантанали йиғилишнинг фахрий президиумига баланд руҳ билан сайланади.

Ўртоқ **Леонид Ильич Брежневга** сўз берилади.

Ҳамма ўрнидан туради, узоқ давом этган гулдурос қарсаклар янграйди.

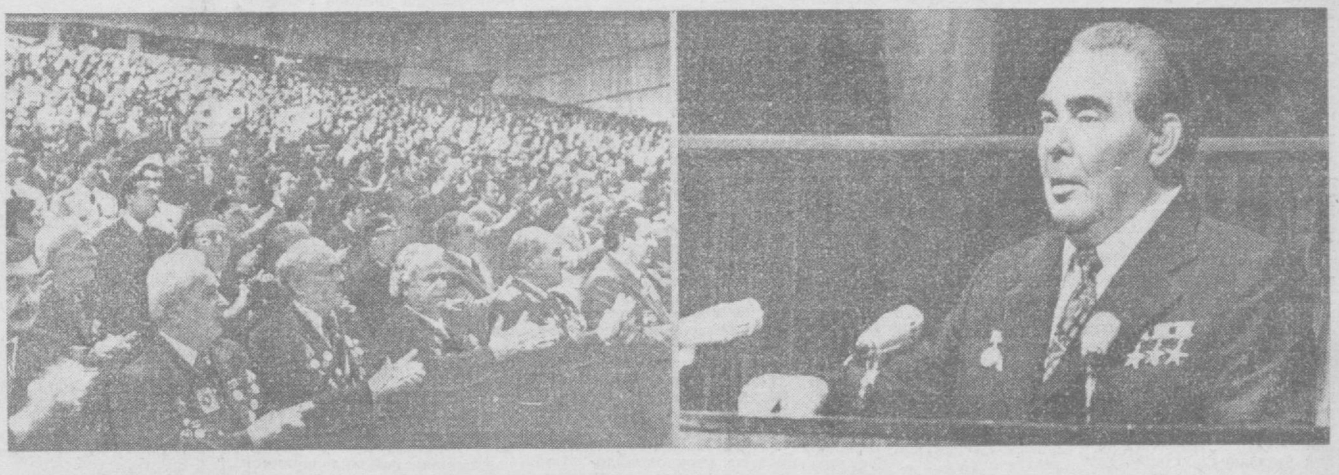

Суратларда: тантанали йиғилиш пайти. Минбарда Л. И. Брежнев.

В. МУСАЭЛЬЯН ва А. СТУЖИН фотолари.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқлар! Дўстлар!

Сизлар билан биз яхши баҳона шарофати туфайли учрашдик: Ватаннинг энг юксак мукофоти — Ленин орденини Боку шаҳрига тақдим этиш менга топширилди. Шу катта мукофот билан бокуликларни сидқидилдан табриклайман.

Улуғ Ленининг номи шаҳрингиз тарихидан, Озарбайжон тарихидан ажралмасдир. Кировнинг иборали таъбири билан айтганда, Владимир Ильич Боку пролетарлари юрагининг уришини жуда узоқдан туриб эшитган эди. У Озарбайжон меҳнаткашлари билан чамбарчас алоқа боғлаган, уларнинг революцион курашини йўналтириб турган, уларга келажак йўлини кўрсатган эди. Улар ҳам йўлбошчининг даъватларига ҳамиша лаббай деб жавоб берганлар.

Боку большевиклари, Озарбайжон меҳнаткашлари революцион курашнинг ҳамма босқичларидаги синфий курашда ўз матонатлари, изчил интернационализми билан ажралиб келганлар. Бу курашнинг кўпгина намуналари тилларда достон бўлган.

Шуни эсга олайлик: Петроградда Октябрь ғалабасидан кейин олти кун ўтгач Бокуда ҳам революция ғалаба қилди. Боку коммунасини, унинг 26 афсонавий комиссарини ёдга олайлик.

1920 йилнинг жуда қийин шароитларида нефть конларини қайта тиклаган ва Советлар республикасини шу қадар зарур нефть билан таъминлай бошлаган Боку нефтчиларининг қаҳрамонлигини эсга олайлик.

Биринчи беш йилликни эсга олайлик: бокуликлар нефть қазиб олиш жиҳатидан беш йиллик планни икки ярим йилда бажардилар. Ниҳоят, шаҳрингизнинг Улуғ Ватан уруши йилларидаги жасоратини, Бокудан юборилган ёқилғи танкларимиз ва самолётларимизга фашизмга қарши ҳаёт-мамот жангига кириш имконини берганлигини ёдга олайлик. Хуллас, бокуликларнинг ишлари Советлар мамлакатининг таржимаи ҳолига кўпгина қизил сатрлар билан ёзилган.

Социализм шароитида Бокунинг ўзи ҳам таниб бўлмас даражада ўзгарди. Бир вақтлар Маяковский шаҳарда кўкатларнинг камлигидан хафа бўлиб, «чамаси ўн саккизта япроқдан бошқа кўкат йўқ», деб ёзган эди. Аҳвол шундай бўлганини энди ҳатто тасаввур қилиш ҳам қийин.

Илгариги қоронғи «қора шаҳар»дан асар ҳам қолмаган. Салкам 1,5 миллион аҳоли яшаб турган, кенг, баланд, бағри очиқ соҳибжамол Боку қад кўтариб турибди. Боғларидаги кўкаламзорларни, анвойи гулларни, замонавий корхоналарни, ёруғ, кўркам бинолардан иборат кварталларни ва яқиндагина барпо этилган метрони кўрган кўз қувонади.

Бокунинг меҳнат аҳли зўр ғайрат билан ишламоқда. Унинг саноати ишлаб чиқарган маҳсулотни мамлакатимиздаги барча иқтисодий районлар ва дунёнинг кўпгина давлатлари олиб турибди.

Хуллас, Боку — социализм қуёшидан баҳра олиб, тарихан қисқа давр ичида замонавий индустрия, ривожланган қишлоқ хўжалиги, илғор маданият ўлкасига айланган республиканинг муносиб пойтахтидир.

Мен 1970 йил кузида шу ерда, Бокуда сўзлаган нутқимда республика партия, совет ва хўжалик органларининг диққат-эътиборини саноат ишлаб чиқаришини ўстириш суръатлари орқада қолаётганлигига, қишлоқ хўжалигини ривожлантиришдаги камчиликларга ва ички резервлардан дуруст фойдаланилмаётганига қаратган эдим. Бугун эса шуни айта оламанки, сизлар танқиддан тўғри хулоса чиқариб олдингиз.

Ишларнинг аҳволи яхшиланганлиги яққол кўриниб турибди. Бу эса Озарбайжон Компартияси Марказий Комитети, республика партия ташкилотлари собитқадамлик билан олиб борган ташкилотчилик, сиёсий, ғоявий-тарбиявий ишнинг натижасидир, бутун Озарбайжон халқининг меҳнатдаги жонбозлиги якунидир. Бу — вазият соғломлаштирилганининг, маънавий-руҳий иқлим яхшиланганининг натижасидир, бу эса хўжалик фаолияти якунларига ҳам дарҳол таъсир ўтказди.

Озарбайжон шаҳдам одим ташламоқда! Саноатингиз тўққизинчи беш йилликда ва ўнинчи беш йилликнинг икки йилида бундан аввалги 15 йил мобайнида ишлаб чиқарилган миқдорга деярли тенг маҳсулот берди. Ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажмини ўстириш суръатлари жиҳатидан эса, у ҳозирнинг ўзидаёқ ўнинчи беш йилликнинг уч йили учун кўзда тутилган даражага чиқиб олди. Бу — чакки эмас, ўртоқлар. Бу — партия XXV съездининг ва КПСС Марказий Комитети 1977 йил декабрь Пленумининг қарорларига амалий иш билан берилган жавобдир.

Қишлоқ хўжалиги соҳасидаги ишларингиз ҳам кишини қувонтиради.

1971-1977 йилларда сизлар пахта етиштиришни йилига ўрта ҳисобда саккизинчи беш йилликдагига нисбатан қарийб бир ярим баравар кўпайтирдингиз. Ғаллик дон етиштириш даражаси аввалги 600-700 минг тоннадан кейинги вақтларда тахминан 1 миллион 130 минг тоннага етказилди. Узумчилик ва сабзавотчилик яхши ривожланмоқда. 1971-1977 йилларда сизлар давлатга шундан аввалги ўттиз йил мобайнида бўлганидан кўпроқ сабзавот сотдингиз.

Чорвачилик соҳасидаги ютуқлар бирмунча камроқ бўлса-да, ҳар ҳолда, унинг маҳсулдорлиги ҳам ошмоқда.

Сизлар КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорларини бажара бориб, қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантиришда янги муваффақиятларга эришасизлар, деб ишонч билдиришга ижозат бергайсизлар.

Ўртоқлар, ғайрат билан қилинган меҳнат ва партия ишлаб чиққан социал сиёсатнинг изчиллик билан қўлланилиши қандай самаралар бераётганини ўз республикангизнинг ривожланиши мисолида яққол кўриб турибсизлар. Халқ фаровонлигининг ўсиши ҳам, уй-жой қурилишининг кўлами ҳам, маданият ва фаннинг беқиёс ривожи ҳам ана шундан дарак беради.

Озарбайжон меҳнаткашларининг муваффақиятларига муносиб баҳо берилмоқда. Сурункасига саккиз йилдан бери республика Қизил байроқ олишга мушарраф бўлди. Бу ҳол зиммага катта мажбурият юклайди, ўртоқлар. Сизлар бундан буён ҳам яхши анъаналарингизга содиқ бўлиб қоласизлар деб умид қиламиз.

Хуллас, сизларнинг мақтовга арзигулик ишларингиз бор. Аммо, ўйлайманки, биз камчиликлар тўғрисида ҳам, ҳал этилмаган вазифалар ҳақида ҳам гаплашиб олсак, байрамга путур етмайди. Коммунистик ишчанлик услубимиз ана шундай, бу услубга хилоф иш қилмаймиз.

Маҳсулотнинг сифатига эътиборингизни алоҳида қаратиб ўтмоқчиман. Афсуски, бу соҳадаги ҳамма ишларингиз ҳозирча кўнгилдагидек деб бўлмайди. Олий сифатли маҳсулот салмоғи Озарбайжонда атиги 8.2 процентни ташкил қилмоқда. Бу — умумиттифоқ кўрсаткичидан анча паст. Ҳолбуки, партиямиз билан бутун халқимизнинг куч-ғайратлари ҳозир айни сифатни оширишга қаратилган. КПСС Марказий Комитети умид қиладики, Озарбайжон партия ташкилоти, республиканинг барча меҳнаткашлари сифат учун курашни чинакамига ўзларининг диққат марказларига қўйдилар.

Сизларда яхши тажриба бор, масалан, «Азерэлектросвет» ва рўзғор кондиционерлари заводларининг ишини олайлик. Аммо республикада ишлаб чиқарилган ҳар қандай маҳсулот билан фахрланиш мумкин бўладиган бўлиши керак.

Сизлар маиший хизмат соҳасида ҳам кўп иш қилишингиз керак. Ҳар бир киши ҳисобига маиший хизмат ҳажми жиҳатидан Озарбайжон мамлакатдаги охирги ўринлардан бирида турганлиги кишини ранжитади. Бу соҳада тартиб ўрнатиш учун зарур чораларни кўрасизлар, деб умид қиламан.

Ҳаёт ўртага қўяётган яна бир масала бор, у ҳам бўлса, меҳнат ресурсларидан фойдаланиш масаласидир. Кавказдаги бошқа республикаларда, шунингдек Ўрта Осиёда бўлгани каби Озарбайжонда ҳам меҳнатга яроқли аҳолининг анчагина қисми ҳамон ижтимоий ишлаб чиқаришга жалб этилмаган. Ишдаги бу аҳволни ўзгартириш учун бир қанча чоралар кўрилаётгани менга маълум. Аммо бу ишни яна ҳам кўпроқ ғайрат сарфлаб олиб бориш лозим.

Бунинг бирталай йўллари бор. Аввало, ишлаб чиқариш фондларидан самаралироқ фойдаланиш, республиканинг кўпгина корхоналарида асбоб-ускуналар иш билан ҳамон тўла-тўкис таъминланмаганлигига барҳам бериш зарур.

Олдинга қарай билиш керак. Нефть чиқаришни кўпайтиришнинг ўз табиий чегаралари бор. Ҳозирги Озарбайжон нефть вишкалари ўлкасигина эмас. Бу ерда машинасозлик, химия, электротехника, электроника, радиотехника саноати, рангли металлургия, бошқа тармоқлар ривожлантирилган. Республика ва бутун мамлакат миқёсидаги халқ хўжалиги манфаатларини ҳисобга олиб, саноатнинг структурасини бундан буён ҳам такомиллаштиришингиз лозим.

Мамлакатнинг бошқа районларига ёрдам беришни ҳам унутмаслик керак. Масалан, янги территориялар ва янги ресурсларни ўзлаштириш учун мамлакатимизнинг бепоён ерларига навқирон қўллар керак. Минглаб озарбайжонликлар Тюмень конларида, БАМда, бошқа жойларда меҳнат қилишаётганини биламан. Бу, айниқса, ёшлар учун яхши намунадир.

Ўртоқлар! Бутун мамлакатда совет кишилари зўр ғайрат билан меҳнат қилиб, ўнинчи беш йиллик режаларини амалга оширмоқдалар. Қудратли социалистик индустриямиз иш самарадорлиги ва сифатини ошириб, янгидан-янги муваффақиятларга эришмоқда. Бу йилги планни индустриямиз муваффақиятли бажаряпти, деб ҳозирнинг ўзидаёқ айтиш мумкин.

Мамлакат қишлоқ хўжалигида ҳам катта ишлар қилинмоқда. Марказий Комитетнинг июль Пленуми экономиканинг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши билан бирон-бир тарзда боғлиқ бўлган ҳамма тармоқлари олдига бир неча йиллик истиқбол учун конкрет вазифалар қўйди. Бу вазифаларнинг бажарилиши қишлоқни сифат жиҳатидан янги поғонага кўтаради.

Пленум қарорлари қишлоқдаги меҳнат шижоатини жўш урдириб юборди. Дондаги «Гигант» совхозининг намунаси асосида мамлакатда Ватанга кўпроқ дон ва деҳқончилик ҳамда чорвачиликнинг бошқа маҳсулотларини берайлик, жорий планларни бажарибгина қолмай, умуман беш йилликни барча кўрсаткичлар бўйича ҳеч сўзсиз бажариш учун келажакка яхши замин яратиб қўйайлик, деган шиор остида бошланган ҳаракат кенг қулоч ёзди.

Ҳозир шуни аниқ айтиш мумкинки, бу йил мўл ҳосил етиштирилди. Кўпгина колхозлар, совхозлар, районлар ва бутун-бутун областлар ғалла ҳосилини йиғиштириб олдилар, давлатга дон сотиш соҳасидаги юксак мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар. Аммо ҳали келгусида бирталай ишлар ва юмушлар бор.

Ҳосил кўтаришнинг якунловчи босқичи бошланди. Бу босқич доимо энг мураккаб босқич бўлиши маълум. Мамлакатнинг шарқида ҳали талай майдонлардаги донли экинларни йиғиштириб олиш керак. Ҳамма жойда ем-хашак ғамлаб олинмоқда. Кечки экинлар — шоли, маккажўхори, кунгабоқар, қанд лавлаги, пахта, картошка ва шу кабилар пишиб етилди.

Вазият ҳосилни йиғиштириб олиш, ташиш ва қабул этишда банд бўлган, уни сақлаш ва қайта ишлаш учун жавобгар бўлган барча кишиларнинг куч-ғайратларини янада кўпроқ сафарбар этишни ва уларнинг баҳамжиҳатлик билан ишлашини талаб қилади. Энг муҳими — кучларни тўғри жойлаштиришни таъминлашдан, техника ва бошқа ресурслардан ўз ўрнида моҳирона фойдаланишдан, меҳнатни ташкил этишнинг илғор формаларини кенг жорий этишдан иборат. Ҳар бир ўрим ва терим агрегати, автомобиль, трактор, ҳар бир тайёрлов пункти, қайта ишлаш корхонаси том маънода кечаю кундуз ва энг юксак самарадорлик билан ишлаши лозим.

Ҳозир чорвачиликда ҳар бир фермада хилма-хил озуқаларнинг етарли запасини ғамлаб олиш, чорва қишловига ўз вақтида ва яхши ҳозирлик кўриш айниқса муҳимдир.

Эртанги кунни ҳам ўйлаш керак: келгуси йил ҳосили учун керакли ишларнинг бутун комплексини ўз вақтида бажариш, кузги экинларни энг яхши муддатларда экиб олиш, кўкламда уруғ ташланадиган ерларни шудгор қилиб қўйиш, юқори сифатли уруғликлар ғамлаб олиш лозим.

(Давоми иккинчи бетда).

ОЗАРБАЙЖОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА УЧРАШУВ

21 сентябрь куни ўртоқ Л. И. Брежневнинг Озарбайжон Компартияси ва Озарбайжон ССР раҳбарлари билан учрашуви бўлиб ўтди. Л. И. Брежнев билан бирга К. У. Черненко, шунингдек КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети халқаро ахборот бўлими мудирининг биринчи ўринбосари В. М. Фалин ва КПСС Марказий Комитети ишлар мудирининг ўринбосари М. Е. Могилевец Озарбайжон Компартияси Марказий Комитети биносига келдилар.

Леонид Ильич Брежневни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Г. А. Алиев, Озарбайжон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. А. Халилов, республика Министрлар Советининг Раиси А. И. Иброҳимов, Озарбайжон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзолигига кандидатлар ва бошқалар кутиб олдилар.

Ўртоқ Г. А. Алиев Л. И. Брежневнинг Бокуга келганлигидан ғоят мамнун эканлигини билдирди. У Озарбайжон коммунистлари ва барча меҳнаткашларининг ишлари тўғрисида гапириб берди, ўнинчи беш йиллик топшириқларини бажариш учун курашда республика эришган ютуқларни маълум қилди.

Л. И. Брежнев ўз нутқида саккиз йил муқаддам Озарбайжонга сўнгги марта келгандан буён умуман мамлакат ҳаётида ҳам, республика ҳаётида ҳам кўпгина муҳим воқеалар рўй берганлигини уқтириб ўтди. Озарбайжон ва унинг пойтахти меҳнаткашлари барча совет халқи билан биргаликда зўр ғайрат билан меҳнат қилдилар, коммунистик қурилишда олға қараб катта қадам қўйдилар. Озарбайжон ССР экономикаси, фани ва маданиятини ривожлантириш якунлари ана шундан яққол далолат бериб турибди. Боку шаҳрининг Ленин ордени билан мукофотланганлиги ҳам ана шуни эътироф қилишдир.

Республика эришган муваффақиятлар Озарбайжон партия ташкилоти Марказий Комитетининг бюроси, республика раҳбарлари қандай лавозимда ва участкаларда ишлашларидан қатъи назар барча ходимларнинг сиёсий онглилигини ошириш ҳамда интизомини мустаҳкамлаш ва иш сифатини яхшилаш учун гражданлик масъулиятини ошириш соҳасида кунт ва бир мақсадни кўзлаб олиб борган иши билан чамбарчас боғлиқдир. Қилинган ишларга етарли баҳо бера туриб, деди Л. И. Брежнев, ҳали кўпгина проблемалар борлигини, катта резервлар мавжудлигини, бу резервлардан фойдаланиш Озарбайжон коммунистларининг вазифаси ва бурчи эканлигини таъкидлаб ўтиш зарур.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари шу муносабат билан хўжаликнинг самаралироқ юритилишини таъминлаш, ҳар бир тармоқ ва ҳар бир корхона планларни муддатида ва барча кўрсаткичлар бўйича, шу жумладан меҳнат унумдорлигини ошириш, молларнинг турлари ва сифати бўйича планни бажаришга эришиш вазифасини алоҳида кўрсатиб ўтди.

Шу беш йилликда давлат Озарбайжон халқ хўжалигини ривожлантириш учун бир йилда бир ярим миллиард сўмдан кўпроқ маблағ ажратмоқда. Бу эса тўққизинчи беш йилликдагига нисбатан анча кўпдир. Бокудаги рўзғор кондиционерлари заводини қуриш ва ишга тушириш, нефтни қайта ишлаш соҳасидаги янги қувватларни, йирик сув омборларини, химия, енгил ва озиқ-овқат саноати бир қанча объектларини ишга тушириш тажрибаси қурилишда муайян ижобий силжишларга эришилганлигидан далолат беради, лекин бу соҳада ҳар ҳолда умуман ишнинг аҳволини янада яхшилаш керак. Л. И. Брежнев республика раҳбарларининг диққат-эътиборини асосий фондларни, шу жумладан уй-жойларни ва маданий-маиший объектларни ишга тушириш планларининг бажарилишини партия ташкилотларининг назорати остига олиш зарурлигига, тугалланмаган қурилишлар ҳажмини камайтиришга эришишга қаратди.

Сўнгра ўртоқ Брежнев КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль Пленуми қишлоқ хўжалигини экономиканинг юксак ривожланган секторига айлантиришнинг кенг программасини қабул қилганлиги муносабати билан ҳал қилиниши лозим бўлган улкан вазифалар ҳақида гапирди.

Л. И. Брежнев Озарбайжон қишлоқ хўжалигини ривожлантириш масаласига тўхталиб айтдики, эришилган ютуқлар билан бир қаторда бир қанча кўрсаткичлар юзасидан, айниқса чорвачиликда ўртача иттифоқ даражасидан ҳали ҳам орқада қолинмоқда. У меҳнаткашлар фаровонлиги ошиб бораётганлиги туфайли озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган талаб доимо кўпайиб бораётганлигини ҳам назарда тутиб, ана шу проблема билан кўпроқ шуғулланишни республика ходимларига тавсия этди.

Л. Н. Брежнев табиатни муҳофаза қилиш, Каспий денгизи ҳавзасини тоза сақлаш тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилиш зарурлигини таъкидлаб ўтди. Бу масала юзасидан, деди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, кўпгина яхши қарорлар қабул қилинди, лекин бу қарорларнинг ҳаммаси ҳам сиз билан биз учун ва келгуси авлодлар учун зарур бўлганидек бажарилаётгани йўқ.

Пировардида, Л. И. Брежнев партия қурилишининг баъзи масалаларига тўхталиб ўтди. У ҳисобот-сайлов кампаниясининг аҳамиятини кўрсатиб, ана шу кампания давомида мамлакат коммунистларидан 16,5 миллион киши ўз коллектив ишининг натижаларини муҳокама қилади. Бундай муҳокама ҳар бир ташкилотда ишчанлик билан ўтиши, партия XXV съезди қарорларини бажариш учун курашда коммунистлар активлигини янада оширишга хизмат қилиши муҳимдир.

Л. И. Брежневнинг нутқи ҳозир бўлган кишилар томонидан зўр эътибор билан тингланди ва қизғин маъқуллаб кутиб олинди. **(ТАСС).**

5 700 000 ТОННА „ОҚ ОЛТИН" УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 22 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — облстлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мевсум бошидан буён (умумий тайёрланадиган пахтага нисбатан процент ҳисобида).

Бухоро	2,73	30,65	2,43	11,72
Фарғона	2,54	26,96	1,75	7,63
Сурхондарё	2,23	20,83	2,40	11,23
Наманган	3,00	20,78	2,31	6,06
Андижон	2,50	19,22	2,10	5,43
Қашқадарё	2,18	17,82	1,96	8,11
Тошкент	0,55	2,94	0,19	0,19
Самарқанд	0,46	2,35	0,03	0,05
Жиззах	0,22	0,95	0,13	0,13
Сирдарё	0,15	0,86	0,10	0,24
Хоразм	0,53	0,86	—	0,01
ҚҚАССР	0,25	0,77	—	—
Республика бўйича:	1,59	13,57	1,13	4,23

Шу жумладан ингичка толали пахта

Бухоро	1,73	21,50
Наманган	1,58	21,39
Сурхондарё	1,02	11,76
Қашқадарё	0,87	6,23
Республика бўйича:	1,05	11,38

БОКУ БАЙРОҒИДА ЮКСАК МУКОФОТ

(Боши биринчи бетда)

Ана шуларнинг ҳаммаси қишлоқ хўжалиги соҳасида Марказий Комитетнинг июль Пленуми белгилаб берган катта программани муваффақиятли амалга ошириш учун яхши замин яратади.

Хуллас, ўртоқлар, мамлакатимиз актив, жўшқин ҳаёт кечирмоқда. Ишлар кўп, эҳтимолки, келгусида бундан ҳам кўпроқ бўлади. Муваффақиятларимиз катта, аммо вазифалар ҳам оз эмас. Умумий иш тўғрисида актив ғамхўрлик қилиш, ўзига ва бошқаларга юксак талабчанлик ҳамиша бутун ишимиздаги муваффақиятнинг энг муҳим гаровларидан бири бўлиб келган ва шундай бўлиб қолади.

Совет кишилари олға боришимизга халақит берадиган иллатларга, халқни ва давлатни алдашнинг ҳамма турларига муросасиздирлар. Улар бундай фактларга ўткир назар билан қарайдилар. Бу жуда яхши. Меҳнаткашларнинг танқидий сигналларига жуда жиддий эътибор бериш зарур.

Партия билан халқ манфаатлари учун камчиликларни хаспўшлашга, одилона танқидни бўғишга, танқид билан чиққан кишиларни таъқиб қилишга уринишдан ҳам каттароқ зарар йўқ.

Афсуски, бундай ҳоллар ҳали ҳам учраб турибди. Министрликлар ва идораларнинг, республикалар ва областлар раҳбар органларининг ходимлари ҳам танқидга, шу жумладан матбуотдаги танқидга тузукроқ жавоб беришни ҳамиша ҳам лозим даражада зарур, деб ҳисобламаяптилар. Ҳатто танқид билан чиққан кишиларга тазйиқ ўтказиш фактлари ҳам бор.

Шундай ҳоллар ҳам бўлдики, «Фитиль» сатирик киножурналининг мамлакат бирон-бир районига тааллуқли сонлари ўша жойдаги раҳбарларнинг кўрсатмаси билан шу районларда намойиш этилмади. Бундай кўрсатмалар беришга ким ҳуқуқ берган?

Ўртоқлар, танқидни бўғиш коммунистик ахлоқ ва СССРнинг Асосий Қонуни нормаларини бузишдир. Бу жазосиз қолмаслиги лозим бўлган иллатдир. Биз халқ ташаббусини юксак қадрлаймиз ва кучимизнинг ана шу манбаига ҳеч кимнинг путур етказишига йўл қўймаймиз!

Сизларнинг республикангизда — Озарбайжонда аҳвол айниқса кўнгилсиз, деб ҳисоблаётганим учун бу ҳақда гапираётганим йўқ. Республика партия ташкилоти бу соҳада кўп иш қилди. Бироқ бу проблема умуман мамлакат учун аҳамиятлидир. Пировард натижада, бу — ижтимоий ривожланишимиз учун, коммунистик қурилишнинг олдимизда турган катта вазифаларини ҳал этиш учун энг қулай шарт-шароит яратиш масаласидир.

Энди баъзи бир халқаро масалаларга тўхталиб ўтишга рухсат бергайсизлар.

Ўзларингизга маълумки, яқинда мамлакатимизда социалистик давлатлар — Болгария, Венгрия, ГДР, Монголия, Польша, Румыния, Чехословакия қардош партияларининг раҳбарлари билан Қримдаги ёзги учрашувлар бўлиб ўтди.

Шу мамлакатлардан ҳар бири билан ҳар томонлама ва жуда хилма-хил алоқалар боғлаганмиз, бу алоқалар йил сайин ривожланмоқда. Қардош мамлакатларнинг ҳамкорлиги олдида янги катта истиқболлар очилмоқда. Ҳаёт янгидан-янги масалаларни ўртага қўймоқдаки, уларни кўриб чиқиш ва ҳал этиш лозим. Биз буни жуда муҳим партиявий иш, деб биламиз, чунки гап муштарак коммунистик идеаллар учун курашдаги энг қалин дўстларимиз, иттифоқчиларимиз ва сафдошларимиз билан муносабатлар тўғрисида боряпти.

Биз икки томонлама учрашувлар тарзида позицияларни мувофиқлаштириб олиш формасини юксак қадрлаймиз. Бундай учрашувлар Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар ўзларининг Сиёсий маслаҳат комитети мажлисларида биргаликда белгилаб оладиган умумий йўлни режалашга ёрдам беради.

Суҳбатларимизда халқаро вазиятнинг энг муҳим проблемаларига катта эътибор берилди.

Халқаро вазият эса ҳозир мураккаб эканлиги ўзларингизга маълум. Телба империалист доиралар кучларнинг дунёда вужудга келган нисбатини сергаклик билан баҳолашни истамаётганлиги, социализм мамлакатларидан ҳарбий устунликка эришиш ва уларга ўз айтганларини қилдириш йўлидаги мутлақо нореал ва тинчлик учун хатарли ниятлари вазиятнинг кескинлашувига сабаб бўлмоқда.

НАТО кенгашининг Вашингтон сессияси қуролланиш пойгасини бир неча ўн йилга мўлжаллаб янада кучайтириш йўлини эълон қилди. Бу эса Совет Иттифоқи ва Варшава Шартномаси томонидан Ғарбга «уруш хавфи бор» деган сохта миш-миш хусусида шовқин-сурон кўтариш ташкилотчиларининг ҳақиқий мақсадларини батамом фош қилади. Бу сохта миш-мишлар НАТОнинг узунроқ ва ўткирроқ қиличини қўлга киритиб олиш, «зўравонлик позицияси» сиёсатига қайтишга уриниш йўлидаги интилишини оқлаш учун керак бўлиб қолди. Стратегик ҳужум қуролларини чеклаш юзасидан АҚШ билан ўзаро мақбул битимни узил-кесил ишлаб чиқишга шу пайтгача ҳам муваффақ бўлинмаганлигининг сабаби ҳам шунда эмасмикин? Ҳолбуки, томонларнинг бу масалада музокараларда баён этган позицияси ўртасидаги тафовут унчалик ҳам катта эмас, холис ният ва давлат донишмандлиги бўлган тақдирда бу тафовутни бемалол бартараф этса бўлади. Бироқ, чамаси, бу масаланинг ҳал этилиши Қўшма Штатларда мустаҳкам тинчлик ва ўзаро манфаатли ҳамкорликни эмас, балки «совуқ уруш»нинг янги жазавасини хоҳлаётган кишиларга ёқмаяпти.

Совет судларининг совет тузумига душман бўлган айрим шахсларнинг, шу жумладан, Ғарбдаги махсус муассасаларга сотилган агентларнинг ғайри-қонуний фаолияти хусусида кўрган чоралари теварагида кўтарилган шовқин-суронли пропаганда кампанияси ҳам аслида худди шу мақсадларга хизмат қилади.

Бу кампания бизнинг ички ишларимизга аралашиш йўлидаги ошкора уринишдир ва бинобарин Хельсинкида қабул этилган Якунловчи актнинг ҳарфи ва руҳини жуда қўпол бузишдир. АҚШ бошқа социалистик мамлакатларга нисбатан ҳам ана шундай иш тутмоқда.

Кескинликни юмшатиш душманлари ана шу жараёнга қарши ҳужум жабҳасини кенгайтиришга уринмоқдалар. АҚШ дагилар савдо-сотиқ алоқаларини ривожлантиришга сунъий, риёкорона важлар билан тўсқинлик қила бошладилар. Иш илгари тузилган битимларни бекор қилишгача, имзоланган шартномаларни ўзгартиришгача бориб етди. Фан-техника ва бошқа соҳалардаги алоқаларни намойишкорона тўхтатиб қўйишга ҳам киришилди. Вашингтон ўз иттифоқчиларига андишасизларча тазйиқ ўтказиб, уларнинг ҳам шундай иш тутишларини талаб қила бошлади. аммо бунда у ўз ниятига унчалик эриша олгани йўқ.

АҚШдаги баъзи бир нуфузли доиралар вазиятни янада кўпроқ кескинлаштиришга интилиб, Совет Иттифоқини ҳам онгли равишда шундай қилишга ундамоқчига ўхшайдилар. Бу — жиддий иш, ўртоқлар. Биз Совет давлатининг ҳуқуқлари ва манфаатларига кўз олайтиришга кескин қарши турамиз, иғвогарликларга учмаймиз.

Капиталистик дунё мамлакатларига ва шу жумладан, албатта, Америка Қўшма Штатларига нисбатан ҳам бизнинг ўтказаётган сиёсатимиз тинчлик, тинч-тотув яшаш, тинч ҳамкорлик сиёсати бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Айни шунинг учун ҳам биз давлатларнинг ички ишларига ташқаридан бўладиган аралашувни, уларнинг суверен ҳуқуқларини бузиш практикасини қатъиян рад этамиз.

Биз қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун, тинчликни ва халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш учун ҳамма ишни қилишни ўз ташқи сиёсатимизнинг туб вазифаси деб биламиз. Бинобарин, биз ядро қуролига эга бўлган ва эга бўлмаган катта ва кичик барча давлатлар пухта хавфсизлик ҳуқуқига эгадирлар, деб ҳисоблаймиз.

Совет Иттифоқи ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар бутун инсоният учун муҳим бўлган ана шу вазифаларни ҳал этишга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшавеpишларига ҳеч ким шубҳаланмаса ҳам бўлади.

Модомики, биз мустаҳкам тинчлик ва халқаро стабилликни хоҳлар эканмиз, Яқин Шарқдаги аҳволни одилона тинч бартараф қилиш ҳал этилиши лозим бўлган энг муҳим вазифалар жумласига киради, албатта. У ердаги вазият шу районнинг ўзидаги мамлакатлар учун ҳам, умуман халқаро вазият учун ҳам мураккаб ва потенциал тарзда хатарлигича қолмоқда.

Исроил ва унга ҳомийлик қилаётган кучлар араб халқларининг ҳаққоний ҳуқуқлари ва манфаатлари билан ҳисоблашишдан ўжарлик билан бош тортаётганликлари. Исроилнинг арабларга ўз хоҳишини қурол ёки дипломатия йўли билан, ҳар қандай ҳолда ҳам зўравонлик билан қабул қилдиришга интилаётганлиги бунга сабаб бўлмоқда.

Бу мақсадга эришиш учун кейинги вақтларда арабларнинг манфаатларини сотишга тайёр бўлган кишилар билан пинҳона сепарат битимлар тузиш методига алоҳида умид боғланмоқда. Бундаги мўлжал мутлақо равшан. У ҳам бўлса араблар ўртасига раҳна солишдан, уларни бир-бирига қарама-қарши қилиб қўйишдан ва араб мамлакатларига можарони бартараф этишнинг агрессорга маъқул шартларини алоҳида-алоҳида қабул қилдиришдан иборат.

Бироқ, Яқин Шарқ проблемасини ҳақиқатан ҳам ҳал этишнинг туб шартларини писанд қилмаслик, проблемани бартараф этишнинг у ёки бу қонуний қатнашчиларини чиқариб ташлаш ёки четлаб ўтиш, уларнинг манфаатларини қурбон қилиш, уларга ўз шартларини мажбуран қабул эттириш йўлидаги ҳар қандай уринишлар можарони хаёлий бартараф этишдан бошқа ҳеч қандай натижа бера олмайди. Бир томоннинг таслим бўлишини ниқоблайдиган ва бошқа томоннинг агрессияси — Исроил агрессияси натижаларини мустаҳкамлайдиган сепарат тил бириктириш қандай «доиралар» ичига олинмасин, бундай тил бириктирув Яқин Шарқдаги вазиятни тағин ҳам хатарлироқ қилиб қўйиши мумкин, холос.

Яқинда Кэмп-Дэвидда ўтказилган Америка — Исроил — Миср музокараларининг тажрибаси худди шундан дарак беради. Исроил билан Миср ўртасида Вашингтоннинг актив иштирокида ишлаб чиқилган ва арабларга қарши қаратилган янги тил бириктирув содир бўлгани яққол кўриниб турибди.

Ҳозир Яқин Шарқ можаросининг бошқа қатнашчиларидан пинҳона ва уларнинг манфаатларига зид равишда ишлаб чиқилган ана шу тил бириктирув шартларига бўйсунишга мажбур қилишга уринмоқдалар. Сирасини айтганда бу жўн вазифа эмас. Араблар Кэмп-Дэвиддаги сепарат тил бириктирувни кескин қоралаётганликлари, ғазаб билан ундан юз ўгираётганликлари ҳозирнинг ўзидаёқ кўриниб турибди. Бу туйғуларни тушуниш қийин эмас.

Яқин Шарқ можаросини ҳақиқатан ҳам ҳал этиш учун фақат битта йўл борлигини кўп йиллик тажриба очиқ-равшан исботлайди. Бу йўл — 1967 йилда Исроил оккупация қилиб олган ҳамма араб ерларини батамом озод этиш. фаластинлик араб халқининг қонуний ҳуқуқларини, шу жумладан ўз мустақил давлатини барпо этиш ҳуқуқини тўла-тўкис ва очиқ-ойдин ҳурмат қилиш. регионадаги барча мамлакатларнинг, шу жумладан равшанки, Исроилнинг ҳам пухта гарантияланган хавфсизлигини таъминлашдир. Масаланинг ана шундай ҳар томонлама ҳал этилишига барча манфаатдор томонларнинг, шу жумладан Фаластин Озодлик ташкилотининг иштироки билангина эришиш мумкин. Бунга нақадар тез эришилса, Яқин Шарқдаги кескинлик манбаи шу қадар тез тугатилади.

Озарбайжонда туриб, Совет Иттифоқига анъанавий дўст бўлган ва сизларга яқин жойлашган мамлакат — Афғонистонда яқинда рўй берган принципиал аҳамиятга молик яна бир халқаро воқеа тўғрисида бир неча сўз айтишим табиий. У ерда, ўзларингизга маълумки, халқ революцияси содир бўлди, ярим феодал режим ағдариб ташланди ва Афғонистон Демократик Республика, деб эълон қилинди.

Ҳақиқатда халқларнинг ўз тақдирларини ўзлари белгилаш, социал тараққиёт ҳуқуқини мутлақо тан олмайдиган империалистлар «Москванинг қўли» деган сийқа афсонани дарҳол ишга сола бошладилар. Бу уйдирмалар СССР нинг сиёсатига туҳматдир ва айни вақтда биз билан астойдил мустаҳкам дўстлик ва ўзаро ҳурмат алоқалари боғлаб келаётган эрксевар афғон халқига қилинган ҳақоратдан бошқа нарса эмас.

Биз мустақил, тинчликсевар, блокларга қўшилмаган давлат — Афғонистон Демократик Республикасини табриклаймиз ва у Осиёнинг шу районида тинчлик ҳамда барқарорликнинг салмоқли омили бўлиб қолишига ишонамиз. Биз янги Афғонистоннинг мамлакатимиз билан дўстона муносабатларни ривожлантириш ва чуқурлаштириш хусусида изҳор этган ниятига қўшиламиз.

Ҳозирнинг ўзида муносабатларимиз жадал ривожланмоқда ва ғоят мазмундордир. Бу муносабатлар келгусида иккала мамлакатнинг Осиёда тинчлик ишининг манфаатлари йўлида ва бошқа давлатларнинг манфаатларига мутлақо зарар етказмай муваффақиятли ривожлана беришига ишонамиз. Биз яхши қўшни билан анъанавий дўстликни янада мустаҳкамлаш учун ҳамма ишни қиламиз.

Сизлар учун тантанали бўлган кунда ана шуларни айтиб ўтмоқчи эдим, ўртоқлар. Энди СССР Олий Совети Президиумининг Фармонини ўқиб эшиттиришга ижозат бергайсизлар.

(Ўртоқ Л. И. Брежнев СССР Олий Совети Президиумининг Боку шаҳрини Ленин ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги Фармонини ўқиб эшиттиради ва узоқ давом этган қарсаклар остида Ватаннинг олий мукофотини шаҳар байроғига тақиб қўяди. У Озарбайжон ва Боку раҳбарларини, меҳнаткашларнинг намояндаларини самимий табриклайди).

Азиз ўртоқлар, сизларни бу мукофот билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, Совет ҳукумати номидан ва шахсан ўз номимдан яна бир бор табриклайман. Боку байроғидаги севикли Ленин образи шаҳрингиз ва бутун республикангиз меҳнаткашларини коммунизм қуриш йўлларида янгидан-янги жасоратлар ва зафарларга руҳлантириб турсин!

Яшасин улуғ Советлар мамлакатидаги барча халқлар ва миллатларнинг қардошларча, қудратли ва бузилмас иттифоқи!

(Ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқи зўр эътибор билан тингланди ва давомли қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди).

Л. И. Брежнев шаҳар ҳаётидаги ана шу қувончли воқеадан ёдгорлик сифатида Боку аҳолисига эсдалик совғаси — «Ватан қалби» картинасини туҳфа қилиб топширди. Истеъдодли совет рассоми Борис Шчербаковнинг ана шу асарида мамлакатимиз халқларининг бузилмас қардошларча дўстлиги ва Ватанга муҳаббати, Коммунистик партия ғояларига, улуғ Ленин васиятларига чексиз садоқати ёрқин акс эттирилган.

Залда яна авация бошланиб кетади. Болалар Леонид Ильичга гулдасталар топширадилар.

* * *

Боку шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **А. Г. Керимов** минбарга чиқади.

Боку шаҳрининг меҳнаткашлари ҳозир бошдан кечираётган шодиёна, унутилмас кунлар хотирамизда абадий сақланиб қолади, деди у. Биз азиз меҳмонимиз ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг самимий, илҳомбахш нутқини социалистик Ватанимиз учун фахрланиб зўр эътибор билан тингладик. Ўртоқ Леонид Ильич Брежнев ҳозиргина Боку шаҳри меҳнаткашларининг намояндаларига Ленин ордени топширди.

Биз мана шу қувончли кунда, деди у, Ватаннинг юксак мукофотини қабул қилиб олар эканмиз, бокуликларнинг кўпгина авлодлари қилган хизматларга сидқидилдан ҳурмат ва миннатдорчилик билан муносиб баҳо берамиз. Бизнинг барча муваффақиятларимиз Коммунистик партиянинг ленинча ички ва ташқи сиёсати донолигининг яққол далилидир, бу сиёсатни Озарбайжон меҳнаткашлари якдиллик билан тўла-тўкис маъқулламоқдалар.

Барча совет кишилари каби Боку меҳнаткашлари ҳам беш йилликнинг уч йилида зўр ғайрат-шижоат ва илҳом билан ишламоқдалар. Боку саноати маҳсулот реализация қилиш саккиз ойлик топшириғини муддатидан илгари бажарди. Бокуликлар ишлаб чиқариш ҳажмини ўстириш суръатларини муттасил юксак даражада сақлаб келмоқдалар. Ҳозир ўсиш суръатлари 8,4 процентга етди.

Бокунинг Ленин ордени билан мукофотланганлигидан руҳланган шаҳар корхоналарининг меҳнаткашлари, деб давом қилди нотиқ, 1978 йилги топшириқларни дастлабки социалистик мажбуриятларда кўзда тутилганига нисбатан икки кун илгари бажаришга аҳд қилдилар.

Бокуликлар Озарбайжон пойтахтини коммунистик меҳнат ва турмуш шаҳрига, намунали тартиб ўрнатилган шаҳарга айлантириш вазифасини ўз олдиларига қўйишган. Сабот билан қилинаётган кўп қиррали бу иш эндиликда мисли кўрилмаган янги кўлам касб этмоқда.

Коммунистик партия ишига чексиз содиқ бўлган, унинг ленинчи Марказий Комитети теварагига маҳкам жипслашган Боку коммунистлари, барча меҳнаткашлари ҳаммамиз учун тантанали, саодатли бўлган бугунги кунда Сизни, азиз Леонид Ильич, ишонтириб айтадиларки, улар ўзларининг революцион, интернационал, жанговар ва меҳнат анъаналарини бундан буён ҳам мустаҳкамлаб, ривожлантираверадилар, партиянинг халқ фаровонлиги тўғрисидаги доимий ғамхўрлигига КПСС XXV съезди ишлаб чиққан улуғвор программани амалга оширишда янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритиш билан жавоб қайтарадилар.

«Нефтьяные камни» денгиз пармалаш ишлари бошқармасининг пармаловчи мастери, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **И. С. Гусейнов** сўзга чиқади.

Бугун Совет Озарбайжони диёрида катта ва қувончли байрам. Республикамиз пойтахтига Ватаннинг юксак мукофоти — Ленин ордени топширилди. Юксак мукофот учун Марказий Комитетга, Марказий Комитет Сиёсий бюросига, азиз Леонид Ильич, шахсан Сизга ишчилардан раҳмат.

Мен бошлиқ бригада ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили топшириқларини муваффақиятли бажарганлиги муносабати билан Л. И. Брежнев йўллаган табрикномага жавобан беш йилликнинг иккинчи йили программасини белгиланган муддатидан беш ой илгари бажарди, деди у. Сўнгра ўзи бошлиқ бригада беш йилликни уч йилда бажаришга аҳд қилганини айтди.

1920 йилдан буён КПСС аъзоси **Б. А. Рзаев** Коммунистик партия ветеранлари номидан нутқ сўзлади.

Биз, кекса большевикларга, деди у, Совет ҳокимиятининг машаққатли йилларида курашишга тўғри келди. Ўшанда янги жамиятнинг пойдевори қўйилаётган эди, зотан биз мамлакатимиз ҳозирги кунда эришган жуда катта муваффақиятларни ўз кўзимиз билан кўриб турибмиз. Коммунистик партия билан Совет давлатига Леонид Ильич Брежнев раҳбарлик қилаётганлиги бизни қувонтиради.

Юрагимиз уриб турар экан, биз билимимизни, революцион тажрибамизни ёшларга саҳийлик билан ўргатаверамиз, уларни коммунизмнинг муносиб қурувчилари қилиб тарбиялайверамиз, деб ишонтирди ветеран. Боку пролетариатининг шонли анъаналарига содиқ бўлган республика коммунистлари, барча меҳнаткашлари Ленин ғояларига чексиз содиқ эканликларини меҳнатдаги янги-янги зафарлар билан ифода этадилар, пролетар интернационализми байроғини ҳамиша баланд кўтариб борадилар.

Тантанали йиғилиш қатнашчиларини ёш ленинчилар табриклайдилар.

Шундан кейин сўзга чиққан республика Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари **И. А. Касумов** қуйидагиларни айтди:

Шодлик ҳеч қачон алоҳида ажралган бир ҳиссиёт бўлган эмас, у инсон қалбидаги бошқа ҳаракатлар билан узвий алоқада бўлади, зотан шу нарса мутлақо табиийки, ҳар биримизда қувонч билан бирга ҳис-туйғуларнинг мураккаб йиғиндиси яшамоқдаки, булардан энг асосийси — қудратли Ленин партиясига изҳор этилган миннатдорчиликдир.

Биз Леонид Ильич сўзлаган ғоят вазмин, доно ва заковатли нутқнинг — унинг ижодкор ва бунёдкор, Ленин ишининг, Октябрь ишининг, ҳақиқат, адолат, тинчлик тўғрисида орзу қилган дов-юрак 26 Боку комиссари ишининг давомчилари бўлмиш совет кишиларининг баайни қалбидан айтилган сўзларининг мағзини чақиб, унинг ҳар бир фикрини эслаб қолдик.

Империалистик тил бириктиришлар ва фитналарнинг лойқа тўлқинлари орқали, ҳар хил сотқинликлар, дўқ-пўписалар ва хоинликлар шамоли увиллаб турган бир шароитда тинчлик кемасини даврнинг нотинч денгизида бошқариб бориш нақадар оғир эканлигини биз янги куч билан ҳис этдик, лекин бу кеманинг рулини Кичик ернинг дўзахдек олов-оташида чиниққан, мамлакатни тиклашдек муқаддас ишда тобланган бақувват, саҳий, ишончли қўллар, Леонид Ильич Брежневнинг қўллари бошқариб бормоқда.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Г. А. Алиевга** сўз берилади.

Озарбайжон меҳнаткашларининг ҳаётида тарихий воқеа содир бўлди, деди у, бугундан бошлаб Боку шаҳри байроғида Ленин ордени порлаб туради. Улуғ Ленин ишининг содиқ давомчиси, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Леонид Ильич Брежнев республикамиз пойтахтига Ватаннинг юксак мукофотини топширганлигидан беҳад фахрланамиз.

Ана шу тантанали кунда Боку ва бокуликларнинг ютуқларига берилган юксак баҳо учун партия Марказий Комитетига, Марказий Комитет Сиёсий бюросига, СССР Олий Совети Президиумига, Совет ҳукуматига, азиз Леонид Ильич, шахсан Сизга, республика меҳнаткашлари номидан астойдил ташаккур изҳор қиламиз.

Нутқингизда баён этилган қоида ва хулосалар Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари билан кеча учрашув вақтида берган йўл-йўриқларингиз ва билдирган фикр-мулоҳазаларингиз бугунги кундаги ва олис истиқболдаги ҳаракатларимизнинг жанговар программасидир.

Леонид Ильич, Сизнинг Бокуга келганингизга эндигина уч кун бўлди, лекин шу қисқа муддат ичида ҳам жуда катта ишларни бажардингиз. Корхоналарга боришингиз, шаҳар бўйлаб сайр қилишингиз, Сизнинг Бокудаги рўзғор кондиционерлари заводи, янги Боку нефтни қайта ишлаш заводи ишчилари ҳамда мутахассислари билан, партия ветеранлари ва Улуғ Ватан урушининг ветеранлари билан, партия ва совет активлари билан сидқидилдан қизиқиб ўтказган суҳбатларингиз ҳар биримиз учун ленинча раҳбарлик услубини, партия раҳбарининг халқ билан қандай ижодий муносабатда бўлиши кераклигини кўрсатувчи мактаб бўлиб қолди. Юз минглаб бокуликлар Сизни самимий шод-ҳуррамлик билан табриклаганликлари — Сизга, замонамизнинг атоқли сиёсий арбоби, партиямизнинг синалган раҳбари ва қудратли Совет давлатининг бошлиғига бўлган умумхалқ меҳр-муҳаббати ва иззат-ҳурматини кўрсатувчи яққол далилдир.

Бугун бизларнинг ҳар биримиз бокуликларнинг революцион кураши ва меҳнат ғалабалари тарихининг саҳифаларини баайни варақлаётгандекмиз, бокуликларнинг ишлари, Сиз образли қилиб айтганингиздек, «Советлар мамлакатининг таржиман ҳолига кўпгина қизил сатрлар бўлиб ёзилган». Биз кўп миллатли Боку пролетариатининг жасоратларига қойил қолмоқдамиз, халқ ҳокимиятининг ғалабаси йўлидаги курашда ўз ҳаётини қурбон қилган, Улуғ Ватан урушининг фронтларида ҳалок бўлган кишиларнинг хотираси олдида бош эгамиз.

Боку азалдан нефть шаҳри сифатида шуҳрат қозонган. Лекин кейинги йилларда бу ерда фан-техника тараққиётини таъминловчи саноатнинг бошқа тармоқлари ҳам гуркираб ривожланди. Амалда икки йил ичида бўм-бўш ётган жойда электр техника саноатининг гигант корхонаси — Боку рўзғор кондиционерлари заводи қад кўтарди. Бу завод, Леонид Ильич, Сизнинг ташаббусингиз билан барпо этилган. Бокуликлар Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида пешқадамлик қилмоқдалар. Уларнинг ўнинчи беш йилликдаги муваффақиятлари КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғи билан икки марта тақдирланди.

Леонид Ильич, Сизнинг Боку шаҳрига, бокуликлар, Озарбайжоннинг барча меҳнаткашлари эришган меҳнат зафарларига берган юксак баҳонгиз чексиз қувонтиради ва руҳлантиради. Лекин бутун мамлакатимиз, кўп миллатли барча совет халқи КПСС XXIII, XXIV ва XXV съездларининг қарорларини изчиллик билан амалга ошириши натижасида қўлга киритилган жуда катта муваффақиятлар ҳар биримизда алоҳида фахрланиш ҳиссини туғдирмоқда. Саккизинчи, тўққизинчи ва ўнинчи беш йилликлар экономикани ривожлантиришнинг барқарор юксак суръатлари билан, халқ фаровонлигини муттасил ошириш билан нишонланди. Мамлакатда ленинча раҳбарлик ва чинакам социалистик демократия принципларига асосланган амалий, ижодий вазият ҳукм сурмоқда. СССР янги Конституцияси, иттифоқдош ва автоном республикаларнинг конституциялари қабул қилинганлиги ривожланган социалистик жамиятимиз ҳаётида жуда катта воқеа бўлди. Совет тинчлик программасининг таъсири остида планетанинг сиёсий харитасида туб ўзгаришлар содир бўлди. Совет Иттифоқи, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг принципиал позициялари турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг ўзаро муносабатларида белгиловчи омил бўлиб қолди. Бу позициялар шу мамлакатлар раҳбарларининг яқинда Қримда ўтказилган анъанавий учрашувларида яна бир бор тасдиқланди. Сизнинг бугунги айтган гапларингиз, қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун, халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлаш учун ҳамма ишни бажо келтиришга қилган оташин даъватингиз КПССнинг тинчликсевар ташқи сиёсий йўли ўзгармас йўл эканлигидан яна бир бор далолат беради.

Биз кейинги пайтларда босиб ўтилган йўлга назар ташлар эканмиз, эндиликда, орадан 14 йил ўтгандан кейин КПСС Марказий Комитети 1964 йил октябрь Пленумининг ҳақиқатан ҳам тарихий аҳамиятини, шу пленум ишлаб чиққан сиёсий йўлнинг ленинча башорати ва ҳаётий кучини айниқса салмоқли ва яққол тасаввур қиламиз. Биз шуни ҳам яхши биламизки, эришилган муваффақиятлар — партия Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси олиб борган жўшқин, собитқадам ташкилотчилик ва сиёсий ишларнинг, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Леонид Ильич Брежневнинг ҳормас-толмас назарий ва амалий фаолияти натижасидир.

Мана шу тантанали дақиқаларда, деб давом қилди Г. А. Алиев, биз фикран 1970 йилнинг октябрь кунларини эсга оламиз, ўшанда Сиз Леонид Ильич, Озарбайжон ССРнинг ярим асрлик юбилейи байрамида Бокуда бўлган эдингиз. Республика учун тарихий нутқингизда Сиз Озарбайжоннинг Совет ҳокимияти йиллари мобайнида эришган ютуқларига юксак баҳо бериб, шу билан бирга экономикани ривожлантиришдаги жиддий камчиликларни, саноат ишлаб чиқариши ва қишлоқ хўжалигини ўстириш суръатлари сустлигини кўрсатиб ўтган эдингиз. Бугун эса, биз ўшандан буён ўтган йиллар ичида республикада амалга оширилган ишлар сизнинг юксак баҳонгизга сазовор бўлганлигидан айниқса завқланмоқдамиз.

Сиз, Леонид Ильич, ҳаракатларимиз программасини белгилаб бера туриб, 1970 йилда шуни таъкидлаган эдингизки, «республика олдида турган катта вазифаларни ҳал этиш давлат интизоми ва кадрларнинг топширилган иш учун бўлган масъулияти даражасини оширишни талаб қилади, кадрларга баҳо бериш ва уларни танлашда юксак партиявий принципиалликни талаб қилади». Партия ташкилоти ана шу кўрсатмаларга амал қилиб, давлат интизомини ҳар томонлама мустаҳкамлади, ҳар бир раҳбарнинг талабчанлиги ва топширилган иш участкаси учун масъулиятини оширди, кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш ленинча принципларининг бузилиш ҳолларини қатъий бартараф эта борди. Танқид ва ўз-ўзини танқидни кенг авж олдиришга, кадрларни ва барча меҳнаткашларни камчиликларга нисбатан муросасизлик руҳида тарбиялашга алоҳида эътибор берилди. Салбий ҳодисаларга, коммунистик ахлоққа зид кўринишларга қарши муросасиз кураш республикада актив қўллаб-қувватланди. Муҳтарам Леонид Ильич, бизнинг бу соҳадаги ишимизга ижобий баҳо берганлигингиз учун Сиздан миннатдормиз.

Республикамизнинг барча ютуқлари, деди сўнгра Г. А. Алиев, КПСС Марказий Комитети, Марказий Комитет Сиёсий бюроси, Совет ҳукумати бераётган доимий эътибор ва амалий ёрдам билан чамбарчас боғлиқдир. Бинобарин, бугун Озарбайжон халқи оталарча меҳрибонлик учун Коммунистик партия ва Совет ҳукуматига, азиз Леонид Ильич, шахсан Сизга яна бир карра ўзининг астойдил миннатдорчилигини изҳор қилади.

Биз холисона ёрдам, дўстлик ва ҳамкорлик учун мамлакатимизнинг улуғ рус халқи бошчилигидаги барча қардош халқларига ўзимизнинг сидқидилдан миннатдорчилигимизни билдирамиз. Совет халқларининг қардошлик оиласини жипслаштиришда, кўп миллатли Совет давлатининг ажойиб муваффақиятларида рус халқининг роли ғоят каттадир. Ўз тақдирини, ўзининг келажагини 160 йилдан кўпроқ муқаддам Россия билан боғлаган Озарбайжон халқи иқтисодий ва маданий тараққиёт йўлига қадам қўйди. Улуғ рус халқи билан дўстлик самодержавиега қарши синфий жанглар гирдобида тобланган, Улуғ Ватан уруши фронтларида тўкилган қон билан мустаҳкамланган, социализм ва коммунизм қурилиши билан тош-метиндек маҳкамланган. Бизнинг мангу бахт-саодатимиз рус халқи билан Советлар мамлакатининг барча халқлари билан бузилмас бирликдадир. Биз жонажон партиямизни ишонтириб айтамизки, Озарбайжон меҳнаткашлари халқларнинг ленинча дўстлигини ҳамиша кўз қорачиғидай асраб, мустаҳкамлайверадилар, социалистик давлатни янада равнақ топдириш учун ҳамма ишларни бажо келтирадилар.

Озарбайжон ишчилари, колхозчилари, зиёлилари ўнинчи беш йиллик учинчи йилини зарбдор меҳнат билан нишонламоқдалар. Саноат меҳнаткашлари саккиз ойлик планни ошириб бажардилар, ишлаб чиқариш ҳажмини 7 процент кўпайтирдилар. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан қурилиш-монтаж ишлари 8 процент кўп бажарилди. Қишлоқ хўжалик ишлари муваффақиятли давом этмоқда, давлатга дон, сабзавот, чой барги, полиз маҳсулотлари, пилла сотиш планлари ошириб адо этилди. Республика далаларида пахта ва узумдан рекорд ҳосил олиш учун кураш қизитиб юборилди. Республика деҳқонлари КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларига амалий иш билан жавоб қайтариб, Сизнинг, Леонид Ильич, Озарбайжонга келганлигингиздан илҳомланиб, шу кунларда 1978 йил учун янги оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилишди.

Пировардида Г. А. Алиев бундай деди:

Биз Бокунинг Ленин ордени билан мукофотланганлигидан, Леонид Ильич, Сизнинг эзгу йўл-йўриқларингиздан руҳланиб, ўртага қўйилган вазифаларни шараф билан бажарамиз, ўзимизнинг яхши анъаналаримизга бундан буён ҳам содиқ бўлиб қоламиз, беш йилликнинг учинчи йилида ҳамда ўнинчи беш йиллик мобайнида Қизил байроқни қўлга киритар эканмиз, жонажон ленинчи партиямиз XXV съезди тарихий режаларини амалга ошириш учун курашда янгидан-янги муваффақиятларга эришаверамиз, деб ишонтирамиз.

(Г. А. Алиевнинг, мажлиснинг бошқа қатнашчиларининг нутқлари зўр эътибор билан тингланди ва бир неча марта қарсаклар билан бўлиниб турди).

Тантанали йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, Совет ҳукуматига баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

* * *

Шундан кейин санъат усталари ва бадиий ҳаваскорлик қатнашчиларининг байрам концерти бўлди. Концерт зўр муваффақият билан ўтди.

Л. И. БРЕЖНЕВ 18-АРМИЯ МУЗЕЙИНИ БОРИБ КЎРДИ

БОКУ, 21 сентябрь. (ТАСС). Совет Озарбайжони пойтахтининг марказида очилган 18-армия жанговар шуҳрат музейининг экспонатлари Улуғ Ватан урушининг ёрқин саҳифаларини гавдалантириб турибди. Салкам икки йил мобайнида музейни 150 мингдан ортиқ киши келиб кўрди. Бу музейнинг барпо этилиши Кавказ учун бўлган қаҳрамонона жангларда, фашистлар Германиясини тор-мор этишда қатнашган солдатларга, офицерларга, генералларга ташаккурона меҳр-муҳаббат ва чуқур ҳурмат нишонасидир.

Бугун музейни Л. И. Брежнев келиб кўрди. К. У. Черненко, Г. А. Алиев ва Озарбайжон ССРнинг бошқа раҳбарлари у билан бирга бўлишди.

Азиз меҳмонни 18-армия ветеранлари самимий кутиб олдилар. Полкдошлар қизғин қўл олишиб, дўстона қучоқ очиб кўришадилар...

Музей директори, истеъфодаги полковник С. Г. Салимов Л. И. Брежневга табрик сўзлари айтди. У 18-армия музейини ташкил этиш тарихини гапириб берди, шу армия сафларида мамлакатимиздаги кўпгина миллатларнинг намояндалари билан Озарбайжоннинг ўғил ва қизлари ҳам ёнма-ён туриб жанг қилганликларини айтди.

Совет Қуролли Кучларининг қурилишини тасвирлайдиган, Кавказ учун бўлган машаққатли жанг, Кичик ердаги олишув эпизодларини, армиянинг узоқ ва қийин жанговар йўлини гавдалантирадиган материаллар қўйилган экспозиция билан танишув, айниқса ҳаяжонли бўлди.

Л. И. Брежнев 18-армия сиёсий бўлимига бошчилик қилиб, қўшинларда зўр ташкилотчилик ва сиёсий иш олиб борди. Музейга қўйилган кўпдан-кўп фотосуратларда Леонид Ильичнинг солдатлар, командирлар, сиёсий ходимлар орасидаги пайти тасвирланган. Музейда сиёсий бўлимнинг директивалари ва бошқа ҳужжатлари кўргазмага қўйилган. Шу ҳужжатларда жангчиларнинг ҳаёти ва соғлиғи тўғрисида, озиқ-овқат ва ўқ-дорини ўз вақтида етказиб келтириш ҳақида, интизомга қатъий риоя этиш тўғрисида, плацдарм қаҳрамонлари ўзларини Катта ердан ажралган, деб ҳис этмаганликлари тўғрисида қилинган тинимсиз ғамхўрлик акс эттирилган.

Ўртоқ Брежнев, унинг жанговар сафдошлари жангчиларнинг қонига бўялган партия ва комсомол билетлари, ҳар бир кишининг дилига азиз ёдгорликлар: варақалар, газеталар, мукофотлар, шахсий қурол қўйилган стендлар, витриналар ёнида тўхтайдилар.

Ветеранлар ва уларнинг жанговар комиссари, эндиликда Коммунистик партия билан Совет давлатининг раҳбари блиндажни эслатувчи залга кирадилар. Бу ерда ўт очиш позицияларига бевосита яқин жойлашган сиёсий бўлим бошлиғининг ер тўласи вазияти қайтадан тикланган.

Л. И. Брежнев ҳурматли меҳмонлар дафтарига ўз фикрини ёзиб қолдирди. 18-армия музейининг ватанпарварлик фаолиятида унга катта муваффақиятлар тилади.

ЭРТАГА — БУТУНИТТИФОҚ МАШИНАСОЗЛАР КУНИ

ПАХТАКОРЛАР БИЛАН ЕЛКАМА-ЕЛКА

Суратларда: (юқоридан) «Ташсельмаш» заводи бош конвейерининг илғор йиғувчи слесарлари Карим Боймуҳамедов, Суюнбой Абдиев, Анатолий Тарасенко ва Хўжакелди Абдусиддиқов. «Узбекхиммаш» заводининг илғор аппаратчиси Раҳимжон Каримов 1979 йил ҳисобига меҳнат қилмоқда. «Таштекстильмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳузуридаги тўқимачилик машиналари конструкторлик бюросининг ходимлари янги-янги машиналар тайёрлаш устида ишлашяпти. Суратда: конструктор И. Жестков ва Саид Рашиддинов тажриба иш устида.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

ЎЛКАМИЗДА олтин куз. Республикамиз пахтакорлари бу йил ҳар қачонгидан ҳам улкан хирмон — 5 миллион 700 минг тонналик чўққини забт этиш учун зарбдор меҳнатни бошлаб юборишди. Барча пахтакор хўжаликларда йиғим-терим тобора авж олмоқда. Бундай улкан хирмонни яратишда пахтакорлар билан елкама-елка туриб меҳнат қилаётган машинасозларнинг ҳам ҳиссаси салмоқлидир. Корхонамиз ишчи ва хизматчилари ўзларининг касб байрамларини меҳнатда юқори кўрсаткичларни қўлга киритган ҳолда кутиб олмоқдалар. СССР Конституциясининг бир йиллиги нишонланадиган кун шарафига социалистик мусобақа янада авж олдирилмоқда. Машинасозлар кунини пландан ташқари кўплаб машина-механизмлар ишлаб чиқариш билан нишонлаётган коллективимиз бахтимиз Қомуси юбилейига ҳам муносиб меҳнат туҳфалари билан бориш иштиёқида барча резерв ва имкониятларни ишга солишмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленумида ва унда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев қилган докладда СССР қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш истиқболлари аниқ-равшан кўрсатиб берилди ва бу ишда қишлоқ меҳнаткашлари учун техника етказиб берадиган саноатчилар олдига ҳам катта вазифалар қўйилди. Бундан илҳомланган корхонамиз коллективи ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш билан бирга машина-механизмларнинг сифатини янада яхшилаш, уларнинг янги-янги хилларини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш устида тинмай изланмоқдалар. Бу изланишлар албатта ўз самарасини бераётир.

Бирлашма коллективи зарбдор йилнинг ўтган саккиз ойлик планини ортиғи билан адо этди. Пландагидан ташқари 69 минг сўмлик маҳсулот қишлоқ меҳнаткашларига етказиб берилди. Жами пландаги 23800 минг сўмлик ўрнига 23869 минг сўмлик турли хил агрегатлар тайёрланди. Шунингдек, асосий қишлоқ хўжалик машиналари ва уларга эҳтиёт қисмлар ҳамда кенг истеъмол моллари ишлаб чиқариш планлари ҳам ортиғи билан адо этилди. Жумладан, ўтган саккиз ой ичида пландаги 6300 та ўрнига 6328 та сеялка, далага гербицидлар ташийдиган 6 мингта ўрнига 6327 та агрегат, 935 та ўрнига 990 та тўкилган пахтани терадиган машиналар ва кўплаб кўрак чувийдиган агрегатлар ишлаб чиқарилди.

Бу йилнинг ўтган даври ичида пландаги 1219 минг ўрнига 1645 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқарилди. Шунингдек, кенг истеъмол буюмлари ассортиментини ва ҳажмини кенгайтиришга ҳам етарли эътибор берилмоқда. Саккиз ойда пландаги 960 минг сўмлик ўрнига 972 минг сўмлик кенг истеъмол буюмлари савдо ташкилотларига жўнатилди.

Бундай улкан меҳнат зафарларини қўлга киритишда барча цех ва участкаларда социалистик мусобақанинг кенг авж олдирилиши муҳим аҳамият касб этмоқда. Бирлашма бўйича меҳнат беллашувида жами 2800 киши, 80 участка ва бригадалар, 13 цех коллективлари иштирок этмоқда. Бу коллективларда ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш бўйича ватанпарварлик ташаббусларининг издошлари кўплаб топилади. Йил бошида СССР Конституциясининг бир йиллиги шарафига уч йиллик шахсий планини бажариш бўйича 14 илғор ишчи зиммаларига оширилган мажбуриятлар олган эди. Ҳозирга келиб улардан М. Хабиров, Ю. Белов, В. Новиков, Г. Стремиловлар ана шу мажбуриятни шараф билан бажаришди. Машинасозлар куни арафасида бундай муваффақиятни қўлга киритиш коллективнинг барча аъзолари учун қувончлидир. Август ойида жами 308 киши ўнинчи беш йилликнинг уч йиллик шахсий топшириғини бажарганликлари тўғрисида рапорт берди.

Цехлараро меҳнат беллашувида 20-ва 1-цех коллективлари энг юқори кўрсаткичларни қўлга киритганликлари маълум бўлди ва уларга «Бирлашманинг энг яхши цехи» деган фахрли ном берилди. Бир беш йилликда икки беш йиллик шахсий топшириқларини бажариш бўйича республикамизнинг ўн илғор ишчиси ташаббусига қўшилган А. Шур ва В. Кравцовларнинг меҳнат календарида 1981 йил бошланганлигини фахр билан айтамиз. Бирлашманинг 14 ишчиси 1980 йил ҳисобига, 234 киши эса 1979 йил ҳисобига меҳнат қилмоқда.

Машинасозларимиз бу йил янги универсал сеялканинг 500 та тажриба нусҳасини республикамиз хўжаликларига жўнатган эдилар. Ана шу машиналаримиз дастлабки синовдан муваффақиятли ўтди. Пахтакорлардан келаётган миннатдорчилик хатлари бунинг далилидир. Ҳозиргача бирлашмамизда 60х60 ва 90х90 қатор оралаб чигит экадиган икки хил сеялка ишлаб чиқарилар эди. Янги универсал сеялка мана шу ишни бир мунча осонлаштирди. Яъни, битта агрегатнинг ўзидан ҳам 60х60, ҳам 90х90 қатор ораларига чигит экиш мумкин бўлмоқда.

Бундан ташқари, шу йилнинг сўнгги кварталида тўрт қаторли подборщиклар ишлаб чиқаришга тайёргарлик кўрилмоқда. Ҳозиргача мавжуд бўлган подборщикларнинг ҳаммаси икки қаторли эди.

Бирлашмамизда ишлаб чиқарилаётган жами маҳсулотнинг 34,5 проценти давлат Сифат белгисига эга. Биз 1979 йилнинг охиригача давлат Сифат белгиси маҳсулотлар ҳажмини 35 процентга етказишни режалаштирган эдик. Шу йилнинг охирида бу марра забт этилади. Яна шуни қувонч билан таъкидлаш мумкинки, шу йил 1 сентябрдан 15 сентябргача СССР Халқ хўжалиги ютуқлари Кўргазмасида бўлиб ўтган қишлоқ хўжалик машиналари кўргазмасида бизнинг УПХ-1,5В, ОВХ-14, КВ-4, СТХ-4, ПХГ-4 маркали машина ва механизмларимиз қишлоқ хўжалик ходимлари ҳамда мутахассисларининг юқори баҳосига сазовор бўлди.

Бирлашмамиз коллективи эришилган ютуқлар билан чегараланиб қолмай, янги-янги меҳнат муваффақиятларини қўлга киритиш иштиёқида зарбдор меҳнатни давом эттирмоқда.

А. ҚОСИМОВ,
«Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари.

„Оқ олтин" хирмонига

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 22 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(планга нисбатан процент ҳисобида: биринчи устун — районлар, иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун — мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — шу жумладан, бир кунда машинада терилгани — бешинчи устун — мавсум бошидан буён).

Янгийўл	1.40	10,49	0,76	0,76
Чиноз	0,77	5,26	—	—
Оққўргон	0,60	3.31	0.05	0,05
Пискент	0,43	2,97	—	—
Бекобод	0,60	2,83	0.19	0.19
Ўрта Чирчиқ	0,50	2,10	—	—
Бўка	0,30	1,37	0,18	0,18
Ғалаба	0,52	0,74	0,60	0,60
Коммунистик	—	—	—	—
Область бўйича:	0,55	2,94	0,19	0,19

«ДАМАЧИ» БАЛИҚЧИЛАРИ МАРРАДА

КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг X пленуми қарорларини оғишмай амалга ошириш учун кураш олиб бораётган «Дамачи» балиқчилик совхози ишчилари дастлабки ғалабани қўлга киритдилар. 235 гектар чучук сув ҳавзасида маҳсулот етиштираётган хўжалик балиқчилари шу кунгача планда белгиланган 2141 тонна ўрнига 2162 тонна тирик балиқ сотиб зарбдор йил планини муддатидан илгари ортиғи билан бажардилар.

Зарбдор йилнинг ўтган даврида 1986 минг сўмлик тирик балиқ реализация қилинди. Бу йиллик планда белгиланганидан 219 минг сўм кўпдир. Кўрилган соф фойда эса 680 минг сўмни ташкил этди.

Хўжаликда балиқчиликни узлуксиз ривожлантириб бориш ва аҳолига тирик балиқ сотишни кўпайтиришда кўплаб тажрибали ишчиларнинг хизмати катта бўлаётир. Ҳамид Анваров, Ислом Усмонов, Носир Мамажонов, Яхшилик Дўстмуродов, Эркин Исломов, Худойберди Раимов, Шоҳназар Асилбековлар шулар жумласидандир

Ўз имкониятларини қайта кўриб чиққан совхоз ишчилари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Мамлакатнинг чучук сув ҳавзаларида балиқчиликни янада ривожлантириш ва балиқ овлашни кўпайтириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорига амалий жавоб бериш учун янги оширилган мажбурият қабул қилдилар. Йил охиригача давлатга яна 54 тонна тирик балиқ сотилади. СССР Конституциясининг бир йиллиги тантанали нишонланадиган кунгача тўрт йиллик план бажарилади.

ТЕРИМ ТАҚДИРИНИ МАШИНАЛАР ҲАЛ ҚИЛАДИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ, ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ, ОБЛАСТЬ КАСАБА СОЮЗЛАРИ СОВЕТИ ВА ОБЛАСТЬ КОМСОМОЛ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети пахтачиликда техника тараққиётини жадаллаштириш, етиштирилган ҳосилни ўз вақтида тез ва нобуд қилмай йиғиштириб олиш, ўнинчи беш йилликнинг учинчи йили учун қабул қилинган социалистик мажбуриятни муддатдан илгари бажаришни таъминлаш мақсадида механизаторлар ўртасида йиғим-терим техникасини юқори унум билан ишлатиш юзасидан ўтказилаётган социалистик мусобақа шартларини тасдиқлади.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси, «Ташоблсельхозтехника» ишлаб чиқариш бирлашмаси, қишлоқ хўжалиги ва тайёрлов органлари ишчи-хизматчилари касаба союзлари область комитети ва уларнинг жойлардаги органлари, район комсомол комитетлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, партия ташкилотлари ушбу социалистик мусобақа шартларини ҳар бир механизатор кадрга етказишлари ва уларнинг 1978 йил пахта ҳосилини йиғиб-териб олишда актив иштирок этишларини таъминлашлари лозим.

Барча район ва хўжаликларда етиштирилган ҳосилни йиғиб-териб олишни механизациялаштиришга раҳбарлик қилувчи штаблар тузилиши зарур.

Область план комиссияси фондларни тақсимлаш даврида йиғим-терим илғорларига социалистик мусобақа шартлари асосида сотиш учун енгил автомашина ва мотоциклар ажратишни назарда тутишлари керак.

«Тошкент ҳақиқати», «Ташкентская правда» газеталари редакциялари, область телевидение ва радиоэшиттириш бош редакцияларига социалистик мусобақанинг боришини мунтазам ёритиш вазифаси юклатилди.

1978 ЙИЛ ПАХТА ҲОСИЛИНИ ЙИҒИБ-ТЕРИБ ОЛИШДА ТЕРИМ ТЕХНИКАСИДАН ЮҚОРИ УНУМ БИЛАН ФОЙДАЛАНИШ ЮЗАСИДАН ОБЛАСТЬ МЕХАНИЗАТОРЛАРИ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИ

ШАРТЛАРИ

Тошкент область пахтакорлари КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1977 йил), июль (1978 йил) Пленумлари қарорлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладларида белгилаб берилган вазифаларни бажара бориб, ишлаб чиқариш самарадорлигини ва иш сифатини ошириш, ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига актив қўшилиб, оби-ҳаво қийинчиликларини муваффақиятли бартараф этиб, пахтадан юқори ҳосил етиштирдилар. Улар давлатга пахта сотиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларни муддатдан илгари бажариш, ҳосилнинг камида 85 процентини механизмлар ёрдамида йиғиштириб олиш учун курашмоқдалар.

Етиштирилган барча ҳосилни ўз вақтида ва сифатли қилиб йиғиштириб олиш мақсадида Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети область механизаторлари социалистик мусобақасининг қуйидаги шартларини эълон қилади:

Социалистик мусобақада колхоз-совхозлар ва бошқа давлат хўжаликларидаги пахта териш, кўсак териш машиналари ва подборщикларнинг механик-ҳайдовчилари иштирок этадилар.

Мавсумда қуйидаги миқдорда пахта терган механизаторлар социалистик мусобақа ғолиби бўла оладилар:

— тўрт қаторли машинада камида 200 тонна;

— 90 сантиметр схемали майдонда икки қаторли машина билан камида 150 тонна;

— 60 сантиметр схемали майдонда икки қаторли машинада камида 100 тонна;

— кўсак терадиган машина ва механик подборщикларда камида 40 тонна.

Социалистик мусобақанинг асосий шартларидан бўлган иш натижаларини солиштириш, терилган пахтанинг миқдори ва сифатини ҳисобга олишга амал қилиш мақсадида бир хил маркадаги машиналарда ишлаётган ҳар бир механизаторлар группасида мусобақага алоҳида якун ясалади:

ТЕРИМ МАШИНАЛАРИ БЎЙИЧА

Биринчи группа — 14ХВ-2,4 маркали (қатор оралиғи 60 сантиметр) ва ХН-3,6 маркали (қатор оралиғи 90 сантиметр) тўрт қаторли машина;

Иккинчи группа — ҳамма маркадаги ХТ-1,2 икки қаторли машина (қатор оралиғи 60 сантиметр);

Учинчи группа — ҳамма маркадаги 17ХВ-1,8 икки қаторли машина (қатор оралиғи 90 сантиметр).

КЎСАК ТЕРАДИГАН МАШИНАЛАР БЎЙИЧА

Биринчи группа — тўрт қаторли машиналар учун;

Иккинчи группа — икки қаторли машиналар учун.

МЕХАНИК ПОДБОРЩИКЛАР БЎЙИЧА

Биринчи группа — қатор оралиги 60 сантиметрли майдонларда ишлайдиган;

Иккинчи группа — қатор оралиги 90 сантиметрли майдонларда ишлайдиган.

Социалистик мусобақа шартларининг бажарилиши қуйидагича якунлаб борилади:

— Терим мавсуми давомида: пахта териш машиналари механик ҳайдовчилари ўртасида 15 сентябрдан 25 октябргача ҳар беш кунда, кейинги муддатларда эса кўсак терадиган ва механик подборщикларнинг механик ҳайдовчилари ўртасида.

— Терим тугагач: 1 декабргача социалистик мусобақага умумий якун ясалади.

СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИНИ МОДДИЙ ВА МАЪНАВИЙ РАҒБАТЛАНТИРИШ

21 сентябрдан бошлаб ҳар беш кунлик якунига кўра 1—10 ўринларни эгаллаган механизаторларнинг фамилиялари «Тошкент ҳақиқати», «Ташкентская правда» газеталари саҳифаларида, шунингдек телевидение ва радио орқали эълон қилиб борилади.

Терим мавсуми тугагандан сўнг социалистик мусобақа шартлари бўйича энг юқори кўрсаткичга эришган механизаторлар ғолиб деб топилади. Ғолибларга «Тошкент областининг 1978 йилги энг яхши механик ҳайдовчиси» сўзлари ёзилган Қизил лента тақдим этилади.

Социалистик мусобақа ғолибларини рағбатлантириш учун 365 та қимматбаҳо мукофот, шу жумладан сотиш учун 48 та енгил автомашина, 41 мотоцикл, шунингдек, мамлакат бўйлаб саёҳат қилиш учун туристик йўлланмалар, дам олиш уйларига путёвкалар ажратилади. Туристик йўлланманинг ярим қиймати касаба союз ташкилоти томонидан, қолган ярим қиймати эса хўжаликлар ҳисобидан тўланади.

Агар терим техникаларидан икки сменада фойдаланилган бўлса, 1—10 ўринларни эгаллаган пахта териш машиналари экипажи ва 1—5 ўринларни олган кўсак терадиган ва механик подборщиклар экипажи учун бериладиган мукофотни жами пахтанинг камида 60 процентини териб берган экипаж аъзоси олади.

Кейинги мукофотли ўринларни эгаллаган экипажларнинг жами пахтанинг 30 процентини териб берган иккинчи механик ҳайдовчилари ҳам қимматбаҳо буюмлар билан тақдирланадилар.

Илғор механик ҳайдовчилар беш кунликлар якуни ва мавсум якуни бўйича район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармалари томонидан мукофотга тақдим этиб бориладилар.

СПАРТАКИАДА—БАЙРАМ, РАПОРТ ВА САБОҚ

Барча иттифоқдош республикаларнинг ёш намояндалари 22 сентябрь куни Тошкентдаги Ленин майдонига келдилар. Улар йўлбошчи ҳайкали пойига гуллар қўйдилар, парадлар хиёбонидан юриб, Номаълум солдат қабрида ёниб турган мангу олов ёнига келдилар. Бу ердан олинган машъал Ўзбекистон пойтахтининг бош стадиони — «Пахтакор» стадиони узра кўтарилган косада ловуллаб кетди. Бу мактаб ўқувчиларининг ВЛКСМ 60 йиллигига бағишланган Бутуниттифоқ XV Спартакиадасининг тантанали очилиш пайтидаги энг тўлқинлантирувчи воқеа бўлди. Ана шу мусобақалар чемпиони ёш ўзбек боксчиси Илҳом Парпиев спартакиада машъалини ёқиш шарафига муяссар бўлди.

Бу — серқуёш ва ранг-баранг байроқлар ҳилпираб турган стадионга бепоён Ватанимизнинг минглаб шаҳарлари ва қишлоқларидан келган ёш спортчилар тўпландилар. Улар ўзлари билан бирга қадрдон мактабларининг, пионер дружиналарининг рапортини олиб келдилар. Агар ана шу рапортлар жамланса, салмоқли рақам пайдо бўлади: ўттиз миллиондан зиёдроқ ўғил ва қиз болалар спартакиаданинг бутун босқичларида стартга чиқдилар.

Бу — болалар спорт байрамининг асосий рекорди.

...Мис карнайларнинг садолари янграгандан кейин ям-яшил майдонга спорт ветеранлари бошчилигида иттифоқдош республикаларнинг, Москва, Ленинграднинг терма командалари чиқади. Тошкент мактабларининг ўқувчилари жонли экран бўлиб қолган шарқий минбарда: «Хуш келибсиз, азиз дўстлар» деган сўзларни байроқчалар билан тасвирлайдилар.

Мактаб ўқувчилари Бутуниттифоқ XV Спартакиадасининг байроғи кўтарилди!

Мактаб ўқувчилари Бутуниттифоқ спартакиадаси республика ташкилот комитетининг раиси, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. Р. Хўжаев ёш спортчиларни табриклади.

Москвалик мактаб ўқувчиси Елена Иванова ёш авлод тўғрисида оталарча ғамхўрлик қилаётгани учун жонажон Коммунистик партияга, Совет ҳукуматига мана шу байрамнинг барча иштирокчилари номидан самимий ташаккур изҳор этди.

Спартакиаданн тантанали очиш маросимида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлар Л. И. Греков, Т. Н. Осетров, А. А. Хўжаев, Н. Маҳмудов, С. У. Султонова, ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари А. В. Федулова, СССР Физкультура ва Спорт комитети раисининг биринчи ўринбосари В. П. Захавин ҳозир бўлдилар. Кипр республикаси соғлиқни сақлаш министри Хрисостомос Софианос мактаб ўқувчилари спорт байрамининг меҳмони бўлди.

Спорт байрами бошланди. Тошкентдаги мактаблар қуйи ва юқори синф ўқувчиларининг, меҳнат резервлари тарбияланувчиларининг, студентларнинг намунали чиқишлари ғоят жозибали бўлди.

Мактаб ўқувчилари спартакиадасининг етти мингдан ортиқ иштирокчиси спортнинг йигирма бир тури бўйича мусобақалашмоқдалар. Жонли экранда: «Олимпиадачилар бизнинг орамизда» деган сўзлар ҳамда очиқ китоб узра бешта ҳалқа — Олимпиада эмблемаси намоён бўлганлиги бежиз эмас.

Спартакиада — байрамимиз, рапорт ва сабоғимиз, сенга оқ йўл!

Т. ГОЛУБКИНА,
Е. ЕФИМОВ,
ЎзТАГ мухбирлари.

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА. Сўнгги икки кун енгил атлетикачиларимиз учун анча қувончли бўлди. Республикамиз вакиллари кескин курашда муваффақият қозониб, олтин ва кумуш медалларни қўлга киритишди. 1500 метрга югуришда Людмила Фролова барча рақибларини ортда қолдириб кетди. 110 метрга ғовлар оша югуришда Валерий Климов, найза отишда эса Константин Ивановлар ҳам шундай ютуқни қўлга киритдилар.

Узунликка сакрашда ҳам беллашувлар ниҳоятда кескин тус олди. Бизнинг Светлана Рябковец 6 метру 03 сантиметр натижа билан иккинчи ўринни эгаллади. 400 метрга югуришда Игорь Прокудин ҳам кумуш медаль эгаси бўлди.

ЭРКИН КУРАШ. Ёш курашчиларнинг бу мусобақаларига ҳам қизиқиш катта бўлди. Айтиш керакки, Ўзбекистон вакиллари мазкур беллашувларда чакки қатнашмадилар. Вакилларимиздан Сергей Баутин 65 килограммгача вазнда, Аслон Хадарцев 87 килограммгача бўлган вазнда, Алексей Дрючин эса 97 килограммгача вазнда фахрий шохсупанинг иккинчи поғонасига кўтарилдилар. Бизнинг ёш курашчиларимиз орасида айниқса, Аслон Хадарцев мутахассислар ва ишқибозлар эътиборини қозонди.

— Аслон беллашувларда яхши муваффақият кўрсатди, — дейди Ўзбекистонда хизмат кўрсатган тренер А. Ванюхин. — Айниқса қирғизистонлик В. Будкайтис билан бўлган учрашув қизиқарли ўтди. Унда ёш курашчимиз ғалабага бўлган иродасини намойиш қилиб, мураккаб вазиятда рақибини енгди.

БАДИИЙ ГИМНАСТИКА.

Бу мусобақаларда республикамиздан тўрт ёш гимнастикачи иштирок этди. Кутилганидек, улар орасида энг яхши қатнашган Ольга Тимофеева бўлди. Россия Федерацияси, Украина, Белоруссия, Москвадан келган кучли бадиий гимнастикачилар билан бўлган баҳсларда Ольга маҳорат кўрсатиб, учинчи ўринни эгаллади. Бу турнирда кураш қанчалик кескин бўлганлигини учинчи совриндор ва 12-ўринни эгаллаган республикамиз вакили Ирина Матарина баҳоларидаги фарқ ҳам кўрсатиб турибди. Ольга 27,75 балл тўплаган бўлса, Ирина Матарина ундан 0,7 баллгина ортда қолди. Бошқа қизларимиз Ирина Гурко ўн тўртинчи, Лола Зоирова эса ўн саккизинчи ўринни эгалладилар.

Суратларда: XV Бутуниттифоқ ўқувчилар спартакиадасининг тантанали очилиш маросими, эркин кураш бўйича спартакиада совриндорлари (чапдан) — олтин медаль соҳиби Зоир Ғуломов, кумуш медаль эгалари: Сергей Баутин, Аслон Хадарцев, Алексей Дрючин.

А. Гусейнов фотолари.

Шанба саҳифаси

ЯНГИ ХАЛҚАРО МУКОФОТ

◆ 1968 ЙИЛИ Польшада таъсис этилган Табассум ордени болалар олдидаги алоҳида хизматлари учун айрим шахслар ва ташкилотларга берилярди. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Болалик фондининг ташаббуси билан бу орден халқаро мукофотга айлантирилди.

Мазкур фондинииг турли мамлакатлардаги комитетлари томонидан дунё болалари ана шу мукофот ва унинг соҳиблари ҳақида хабардор қилинадилар. 1979 йил маълумки Халқаро гўдаклар йили деб эълон қилинган. Келаси йили Табассум ордени билан БМТга аъзо бўлган барча мамлакатлардаги болаларнинг катта дўстлари мукофотланадилар.

ЯШАШ УЧУН КУРАШ

ТАБИАТДАГИ жаъмики жонивор яшаш учун курашади. Қайси ҳайвон ёки қумурсқа жисмонан кучли ёхуд ҳид билиш қобилияти ривожланган, ўзи айёр бўлса, табиий ҳимоя ролини ўтовчи бирон бир хислатга эга бўлса у кун кўриш ҳуқуқини қўлга киритади. Биз айрим манбаларда учратган маълумотлар, ўзимизнинг ҳаётий кузатишларимиздан жониворлар оламидаги бундай хислатлар тўғрисида ёзаркан-миз, бу кўпчиликда қизиқиш уйғотса керак деб ўйлаймиз.

Итнинг энг муҳим хислати ҳид билишдир. Овчи ит, масалан, ҳидни 800—1000 метр узоқдан сезади. Мушук гўшт ва сичқон ҳидини дарров пайқайди. Сичқон ҳам ўз навбатида мушук ҳидига сезгирдир. Ит, мушук ва шунингдек сигир ҳид туфайли ўз уйини узоқ-узоқлардан топиб келади. Қуён сабзи ва беда ҳидини узоқ-узоқлардан билади. Ток қуртининг эркак капалаги урғочисининг ҳидини 10 километр узоқдан сезади дейдилар.

Яна энг муҳим гап шундаки, одам ҳидидан барча жониворлар ва ҳаттоки чинқироқ илон ҳам нари юрсам дейди. Кийимсиз юрган ва

ухлаган кишидан чиққан ўзига хос ҳид узоқ-узоқларда ҳам сезилади.

Айрим жониворлар масалан, саккизоёқ хавф-хатар туғилса ўзидан рангли модда чиқаради, шу билан у ўз ҳидини йўқ қилади-да, жонини сақлаб қолади.

Қайси жонивор энг кучли деб савол туғилиши мумкин. Шер энг кучли дарранда ҳисобланади, аммо жаҳли чиққан айиқ ундан ҳам кучли бўлиши мумкин.

Одам ўз вазнининг олтидан беш қисмига тенг келадиган юкни базўр кўтарса, ишчи асалари ўз вазнидан йигирма тўрт марта оғир юкни бемалол кўтариб учаверади. Баъзи қушларда қанот кучли бўлиши керак. Қанот мушакларининг оғирлиги шу қуш вазнининг тўртдан бирига тенг бўлгани учун ҳам улар дам олмай бир неча кунлаб учиб кетаверади. Хат ташувчи каптар бир учишда ҳеч ерга қўнмай 500—600 километр масофа босади.

Баъзи қушларнинг тумшуғи бақувват бўлгани учун ёнғоқни чақиб еяверади. Тимсоҳ эса жағини ёпганда 5 сантиметр қалинликдаги пўлат тахтачани тешиб ўтганлиги ҳақида маълумотлар бор.

З. ЭГАМБЕРДИЕВА,
З. ЭГАМБЕРДИЕВ.

БЕКАТДА

Бекатда одамлар бағоят тиғиз,
Ҳар ким ҳам ошиқар манзили томон.
Бунда — учрашувга шошаётган қиз,
Бунда — кекса-ю ёш, йигиту жувон.
Трамвай келади чалиб қўнғироқ
Ва тўхтар, кимлардир тушар бекатда.
Салонга бир оқим ёпирилар шу чоқ
Тартибни унутиб кичигу катта.
Оппоқ туфли кийган қизнинг оёғин,
Босиб олар ногоҳ қўполроқ киши.
Кечирим сўраш ҳам қаёққа тағин,
Салонга чиқди-ку, битти-да иши.
Трамвай йўл олар бекатлар сари,
Омадли одамлар ич-ичидан шод.
Ҳасадда ёнади қолганлар бари,
Гўёки уларга омад доим ёт.
Кексалар чиқолмай қолган маҳалда,
Тўнғиллар аламин яшира олмай.
Сен ўз-ўзингга берасан далда:
Қуриб кетибдими бошқа трамвай!!
Йўлларга боқасан яна умидвор,
Тош бўлиб қотади дилдаги тоқат.
Трамвайлар ўтар бундан неча бор,
Тағин йўловчилар кўп, тағин шу ҳолат.
Нозикроқ жононни ранжитмай дейсан,
Қайбир болакайга юрагинг ачир,
Кексароқ кишининг ғамини ейсан,
Лекин юрагингни нимадир ғажир.
Узоқда сени ҳам кимлардир кутар,
Кимдир йўлларингга тикилади зор.
Бекатда ғаниммат дамларинг ўтар,
Кутасан — ҳеч кимга бермай деб озор.

Рустам ҒАНИЕВ.

Маргар — МАРГАРЯН

ИШОНАМАН

Десалар: — Эртага ёғади ёмғир
Ва чарақлаб кўкда балқар камалак,
Йўлингга интизор боқади ахир,
Нозик табассум-ла ой каби малак, —
Ишонаман мен!
Десалар: — Бу дунё бир кунмас,
бир кун
Эзгулик бағрида олади ором,
У дамда ҳеч кимнинг бўлмас дили
хун,
Кундуздай ярақлар ҳатто унда
шом, —
Ишонаман мен!
Десалар: — Муқаддас оламда она,
Яна ҳам муқаддас эрур бу — Ватан,
Севгидан бўласан бир кун девона, —
Севиб улгурмаган бўлсам ҳам, эотан
Ишонаман мен!
Сизлар ҳам ишонинг мен билан
бирга:
Заминнинг гардини ювган ёмғирга,
Мени ўғлим деган буюк тақдирга,
Муҳаббат аталган энг суюк сирга, —
Ҳаммасига ишонаман мен...

ЮРАКНИНГ ҲАМ КЎЗИ БОР

Мен барчасини кўраяпман:
Ўзим турган шу ердан тортиб,
Руб — Эль-Холли саҳросин
қумларигача,
Япон қизларининг кулгусию,
Узоқ Шарқда юрган пингвинларни
ҳам,
Мекки қишлоғидаги дарвозадан то
Океанларнинг кенгликларига қадар —
мен кўраяпман!
Дунёнинг қайси бир кўчасида,
эшитаяпсизми?
Кўзлари кўр бир одам
сизу биздан
Сўраяпти, эҳтиёт бўлиб юришимизни.
Унинг ҳасратлари:
Икки қирғоқ қайғусидан яралган
уммон довулларидир!
Мен буни кўраяпман!
Шу ўртача бўйим билан
Ҳар лаҳзада,
Гоҳо гавжум,
Гоҳ кимсасиз шу айлана еримизнинг
Ёруғ ва қоронғу бурчакларини
кўраяпман!
Юлдуз эмас, менинг кўзларим ҳам
Сенинг кўзларингдек оддий кўз.
Аммо менда бир ғалати юрак бор —
Кўзга айлантирар у тасаввуримни.
Уриб турар экан шу юрак бедор —
Мен ҳамма-ҳаммасин кўраман!

Тилак ЖЎРА таржималари.

Ўлкамиз ноз-неъматлари. В. Таран фотоси.

ҚИЗИЛ КИТОБ

СССР қишлоқ хўжалиги министрлиги «СССР Қизил китоби»нинг биринчи нашрини тайёрлади. Бу китобда мамлакатимиздаги ҳайвонлар ва ўсимликларнинг бутунлай йўқолиш хавфи остида қолган турларининг рўйхати келтирилган. Суратларда: «СССР Қизил китоби»нинг муқоваси; шу китобдаги рўйхатга кирган Амур йўлбарси ҳамда пушти ранг пеликан.

Б. Кличенко фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

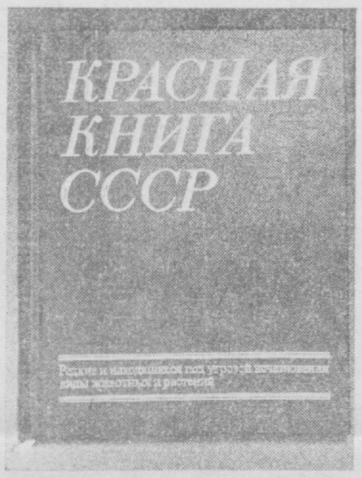

ФОЙДАЛИ МАСЛАҲАТЛАР

● ҚОВУРИЛГАН картошкага тузни тайёр бўлиш олдидан солсангиз бўлаклари эзилиб кетмайди.

● ЯНГИ картошкани тозалаб бўлгач бармоқларингизни сирканинг суюқроқ эритмаси билан ишқанг.

● ҚАЙНАТИБ сузиб олинган картошкага хуштаъм бўлиши учун озроқ укроп ва сарёғ солиб устини ёпиб қўйинг.

● КАРТОШКАНИ пўсти билан қайнатаётганда ёрилиб кетмаслиги учун бир неча томчи сирка томизиш, кифоя.

● КАРТОШКАНИНГ яшил ранг тус олган жойларини кесиб ташлаш керак, агар кўк жойи кўп бўлса бундай картошкадан истеъмол учун фойдаланиш ярамайди. Кўкарган картошкада соланин деган модда бўлади, бундан заҳарланиш мумкин.

Ц. ДОРЖГОТОВ,
монгол ҳажвчиси.

МЕНИНГ ШАҲАРЛИК ОШНАМ

МЕН бир иш билан шаҳарга келган заҳоти кўп йиллардан бери кўришмаган болаликдаги ошнамни учратиб қолдим. Уни аввалига дарров таниёлмадим — елкадор бўлиб, юзлари сут бетидан олинган қаймоқдай оппоққина товланиб, анча тўлишиб кетганди. У менга шубҳаомиз нигоҳ ташлаб, ўзига бино қўйган ҳолда виқор билан мағрурона деди:

— Ҳа, дарвоқе, мен уч хонали квартирага кўчиб ўтдим. — Дўстим менга ҳайратланиб ҳанг-манг бўлиб қолади, деган ҳаёл билан айёрона боқди, юзимда ҳеч қанақа хурсандлик ёки ажабланиш аломатларини кўрмагач, қўшиб қўйди: — Бунинг устига мени яқинда министрликка ишга ўтказишди. — У менга ўта такаббурлик билан боқиб, тиззалаб ўтириб қолмаганимни кўргач, мени ерга уришга жазм қилиб деди: — Сен-чи? Ҳамон ўша олис қишлоқда яшаяпсанми?

Мен аслида камдан-кам ёлғон гапираман, аммо бунақа пайтда фурсатни қўлдан бериш гуноҳ ҳисобланарди.

— Э, йўқ, — дедим сўнг унга жавобан. — Тасаввур қиласанми, дўстим, мен ҳам шаҳарга кўчиб келиб қолганман.

— Шунақами? — совуққонлик билан деди у. — Нима, бу ерда ўтовда яшаяпсанми?

— Йўқ, квартирада.

Ошнамнинг юзи иззат-нафси ҳақоратланган одамларникидай бўзариб кетди.

— Квартиранг бир хонали бўлса керак? — ишонч билан деди у.

— Э, йўқ, — дедим мен бепарволик билан, — беш хонали.

Болаликдаги ошнам худди бошига таёқ еган одамдай титраб кетди, сўнг аранг:

— Б-б-бе-ш х-х-хона-на-ли д-дейсанми? — дея минғирлади у.

— Ҳа, беш хонали, данғиллама.

— Албатта, уйинг йиғма темир-бетондан қурилган бўлса керак, а?

— Йўқ, ғиштин уй. Пишиқ ғиштдан.

— Шаҳарнинг чеккароғидами? — эшитилар-эшитилмас

(ҲАЖВИЯ)

шивирлади ошнам, кейин секингина ерга ўтириб қолди.

— Шаҳарнинг қоқ марказида, — дедим мен. Шунда ошнам, боксёрлар тили билан айтганда, арқонга қисилиб қолди. Мен энди яна бир қатор зарбалар бериш керак деган қарорга келдим-да, дедим: — Марказда ҳар қалай кулайроқ, министрликка ҳам яқин...

— Минис-тр-рлик-ка д-дейсанми? — ингради ошнам.

— Шундай. Ҳозиргина мени бўлим бошлиғи этиб тайинлашди. Хотинимниям ўша жойга жойлаштирдим.

Болаликдаги ошнамнинг томоғига бир нима тиқилгандай жуда аянчли хириллади. Сўнг кўзлари даҳшатли олакула бўлди-да, бирдан менинг қўлимга қулади.

— Мен қишлоқдан ота-оналаримни ҳам олиб келдим! — дея унинг қулоғига қичқирдим. — Уларга ҳам алоҳида квартира беришди. Ҳатто телефониям бор!

— Телефони эҳтимол параллелдир? — унинг овози олисдан эшитилаётгандай аранг қулоққа чалинди.

— Йўқ, алоҳида. Ҳа, хотирамдан кўтарилаёзган экан, биласанми, менинг уч акам, икки синглим бор эди? Мен уларнинг ҳаммасини аспирантурага жойлаштириб қўйдим. Шунда ошнам ўз умрини яшаб бўлгандай кўзлари юмилиб, аъзойи бадани совий бошлаганини сезиб қолдим. Қўрқиб кетганимдан дарҳол тиз чўкдим-да, унинг қулоғига қичқирдим:

— Мен ҳазиллашдим! Ҳаммаси ёлғон. Ҳалиям ўша қишлоқда яшаяпман! — Унинг қовоқлари енгилгина учди-да, аста сесканди. Сўнг мен: — Ҳамон ўтовдаман, — дедим. Кейин у кўзларини оҳистагина очди. — Ўқитувчи бўлиб ишлаяпман, — дедим. У чуқур хўрсиниб, ўтириб олди. Мен: — Отам билан онам ҳалиям пода боқишади, — дедим. У ўрнидан туриб костюмини қоқа бошлади. — Акаларим билан сингилларим ҳам қишлоқда, хотиржам бўлавер! — дедим.

Болаликдаги ошнам галстугини тўғрилади-да, мен билан хайр-маъзурни ҳам насия қилиб қўл силтаб жўнаб қолди.

Русчадан Т. МАҲМУДОВ таржимаси.

Реклама ва эълонлар

ЛЕНИНГРАД ШАҲРИДА

30 СЕНТЯБРДА
1966 ЙИЛГИ ДАВЛАТ 3 ПРОЦЕНТЛИ ИЧКИ ЮТУҚЛИ ЗАЕМИ БЎЙИЧА

98-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ ЎТКАЗИЛАДИ

ЮТУҚЛАР 40, 100, 500, 1000, 2.500 ВА 5 МИНГ СЎМ ҚИЛИБ БЕЛГИЛАНГАН.

Заём облигациялари 10 сўм ва 20 сўмлик қилиб чиқарилади.

Ўн сўмлик облигацияга ютуқ чиққанда ютуқнинг ярми тўланади.

Ҳар бир 100 миллион сўмга 512 минг 560 сўмлик 9 минг 400 та ютуқ ўйналади.

ЗАЕМ ОБЛИГАЦИЯЛАРИ ҲАММА ОМОНАТ КАССАЛАРИДА СОТИЛАДИ ВА СОТИБ ОЛИНАДИ.

ДАВЛАТ 3 ПРОЦЕНТЛИ ИЧКИ ЮТУҚЛИ ЗАЕМ ОБЛИГАЦИЯЛАРИНИ СОТИБ ОЛИНГ!

ДАВЛАТ МЕҲНАТ ОМОНАТ КАССАЛАРИНИНГ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ БОШҚАРМАСИ.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — Гимнастика. 9.55 — АБВГДейка. 10.25 — «Ота-оналар, сизлар учун». 10.55 — Музикали программа. 11.25 — Ҳаракат ҳавфсизлиги учун. 11.55 — «Музей ва кўргазма заллари бўйлаб». 12.30— Концерт. 12.55 — «Москва — Узоқ Шарқ». 13.15 — Адабий ўқиш. 14.05 — «Здоровье». 14.50 — «Сиз бунга қодирсиз». 15.55 — «Денгизга чиқишга рухсат». Бадиий фильм. 17.30 — «Ҳайвонот оламида». 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Мультфильмлар. 19.15 — «Премьерадан анча илгари». 20.15 — Фильм-концерт. 20.40 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — «Вақт». 22.00 — Спорт программаси.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Ҳажвиялар телетеатри. 10.50— «Райҳон» бадиий ҳаваскорлик коллективи ижро этади. 11.45 — «Ешлик». 12.15 — «Миндаугас». Спектакль. 14.30 — «Ота-оналар учун консультация». 16.30 — Болалар учун кўрсатув. 18.50 — Халқаро ҳаётнинг актуал проблемалари. 19.15 — «Ахборот». 19.30 — «Оламга саёҳат». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Шодлик» ашула ва рақс ансамблининг концерти. 21.30— «Вақт». 22.00 — «Санъат усталари — ҳосил усталарига». 22.40 — «Бўрилар галаси». Бадиий фильм.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.30 — Душанба кўрсатувлари.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 23/IX да **Дилором**, 24/IX да **Доктор Айболит** (кундузи), **Аида** (кечқуруи).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА 23/IX да **Она қизим**, 24/IX да **Тошкентнинг нозанин маликаси** (12.00, 19.30).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 23/IX да **Бадбашара ёхуд Эзоп**, 24/IX да **Ишқ қурбонлари**.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Экзотик ҳайвонлар» янги аттракционнинг гастроллари. Ўргатувчи — РСФСРда хизмат кўрсатган артист **В. ТИХОНОВ.**

●

ДОИМИЙ ИШГА

полиграфия ускуналарини созловчи-слесарлар, слесарь-ремонтчилар, гальванотипчилар, электромонтёрлар, лифтчилар, сантехниклар, ёрдамчи ишчилар, корректорлар, медицина ҳамширалари, слесаь-моторист, машинистка, вахтёрлар.

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй., кадрлар бўлими.

КУЛГАН ОДАМ ҚАРИМАС!

ТУРМУШ қуришга қарор қилган қиз билан йигит никоҳдан ўтиш учун ЗАГСга келишди. Улардан мудира сўради:

— Ҳаётдаги энг муҳим воқеага тайёр эканликларингизга ишончларингиз комилми?

— Албатта! — шоша-пиша жавоб берди куёв бўладиган йигит. — Мен аллақачон ўн бутилка шампанский, ўн бутилка коньяк, уч яшик ароқ олиб қўйганман...

●

БИР КИШИ ошнаси ишлайдиган идорага телефон қилиб, баланд овоз билан деди:

— Салом, қари эшак!

— Ие, сиз ким билан гаплашаётганингизни биласизми?! Трубкадан бутунлай нотаниш, жуда салмоқдор овоз эшитилди.

— Йўқ, билмайман.

— Ундай бўлса билиб қўйинг, мен бош директор бўламан!

— Хўш, бўлмаса сиз биласизми менинг кимлигимни?— дея сўради телефон қилган киши ўзини ўнглаб.

— Йўқ, билмайман.

— Хайрият!.. — Телефон трубкасини секингина жойига қўйиб қўйди қўпол сўз айтиб юборган киши.

●

БИР ХОТИН ўз қўшнисига ранжиб деди:

— Сизнинг итингиз менинг туфлимни кўтариб кетибди!

Унга жавобан қўшниси таажжубланиб деди:

— Тавба! Менинг итим ҳеч қачон туфли кийиб келгани йўқ-ку уйга!

●

ОФИЦИАНТКА хўрандангинг олдига югуриб келиб ташвишли бир оҳангда деди:

—Мен сизга ҳозиргина келтириб берган таомни апилтапил еб тугата қолинг, илтимос!

— Ие, нега энди оғиз куйдирадиган иссиқ таомни тезроқ еб тугатишим керак бўлиб қолди? — ҳайрон бўлиб сўради хўранда.

— Ахир, контролёрлар келиб қолди-да!..

●

ДИЛБАРХОН дугонасини учратиб қолиб ундан сўради:

— Хўш, янги квартира қалай, ёқдими сенга?

— Жуда-жуда ёқди, дугонажон! — дея жилмайди дугонаси. — Янги квартирага кўчиб келганимиздан бери эрим билан сираям жанжаллашмайдиган бўлиб қолдик.

— Вей, мунчаям яхши! Сабаби нима экан бунинг?

— Чунки, қаттиқроқ гапирсак уйнинг нозик деворлари қулаб кетиши мумкин-да.

Тўпловчи М. ТУРСУНОВ.

ТАНИҚЛИ АДИБ ЮБИЛЕЙИГА

Шу йил ноябрь ойида таниқли ўзбек шоири ва драматурги олим ва публицист Мақсуд Шайхзода туғилган куннинг етмиш йиллиги нишонланади. Шу санага бағишлаб адибнинг танланган асарлари икки томлигини рус тилида босмадан чиқариш мўлжаллаб қўйилди. Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институтининг филология факультетида М. Шайхзода номидаги стипендия таъсис этилди. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси республика Ёзувчилар союзи билан биргаликда илмий сессия ўтказади. М. Шайхзода юбилейига бағишланган тантаналарга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ташкилот комитетининг 20 сентябрь куни Тошкентда бўлиб ўтган мажлисида ана шу ҳақда гапирилди.

(ЎзТАГ).

„ҚОРАҚУМ ФОЖИАСИ“

ЯҚИНДА Охунбобоев номли Республика ёш томошабинлар театри Чиноз районидаги Охунбобоев номли колхоз клубида қозоқ драматурги Оразбек Бадиков асари асосида саҳналаштирилган «Қорақум фожиаси» спектаклини қўйиб берди. Ленин комсомолининг 60 йиллигига бағишланган бу спектакль томошабинларда катта таассурот қолдирди.

О. ХУДОЕРОВ.
Чиноз райони.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь 334808, 32533; секретариат — 325750 БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; маданият — 325558; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 13194. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64584. Д—2487.